

**OCENA STANU PRZYGOTOWANIA INFRASTRUKTURY
SPOŁECZNEJ WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO
DLA POTRZEB WSZYSTKICH POKOLEŃ, ZE SZCZEGÓLNYM
UWZGLĘDNIENIEM USŁUG KIEROWANYCH DO OSÓB STARSZYCH**

*Etap II - tom 1
tom 2*

Ocena stanu przygotowania infrastruktury społecznej województwa kujawsko-pomorskiego dla potrzeb wszystkich pokoleń, ze szczególnym uwzględnieniem usług kierowanych do osób starszych

Geneza opracowania

Opracowanie bezpośrednio wywodzi się z ustaleń Strategii Rozwoju Województwa „Plan Modernizacji 2020+” (strategia nakazała rozpoznanie stanu usług dla osób starszych, ale rozpoczynając prace założono, że ich efektem powinno być zdobycie jak najszerszej wiedzy o usługach na potrzeby programowania polityki regionalnej)

Podział prac na **2 etapy** –
I etap objął 139 gmin (obszary wiejskie i małe miasta województwa)
i 19 powiatów ziemskich

II etap objął 5 największych miast województwa
(„miasta prezydenckie” – Bydgoszcz, Toruń, Włocławek, Grudziądz, Inowrocław)

Podział na etapy ze względu na zróżnicowanie zakresu analiz

Wybór obszarów wiejskich i małych miast do pierwszego etapu ze względu na większą skalę problemów dla polityki regionalnej

Prace analityczne zostały wykonane w Kujawsko-Pomorskim Biurze Planowania Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku – w Oddziale w Bydgoszczy przy wsparciu technicznym i organizacyjnym Wydziału Analiz i Ewaluacji Departamentu Rozwoju Regionalnego UMWKP

Cele opracowania

- identyfikacja dostępności usług w kontekście prawidłowej realizacji potrzeb wszystkich *pokoleń* (stan usług w województwie),
- sformułowanie rekomendacji dla polityki regionalnej w zakresie pożądanego zakresu wsparcia rozwoju usług na terenie województwa,
- rozwój metodologii analiz regionalnych w województwie kujawsko-pomorskim poprzez zastosowanie narzędzi analiz przestrzennych, niewykorzystywanych dotąd w polityce regionalnej ze względu na brak danych o wymaganym stopniu szczegółowości.

„Usługi publiczne”

- Usługi publiczne – usługi, za których realizację odpowiadają samorządy, a ich realizacja jest dokonywana przez jednostki samorządu lub przez współfinansowanie przez samorządy działalności prowadzonych przez inne podmioty.
- Niektóre aspekty dotyczą zagadnień, które wykraczają poza typowe „usługi” (np. dostępność terenów rekreacji, systemy wsparcia seniorów i dużych rodzin)
- W nielicznych przypadkach analizy odnoszą się także do działalności realizowanych komercyjnie, ale dotyczących zagadnień powszechnie realizowanych przez samorządy i uzupełniających ofertę placówek publicznych.

„Pokolenie”

- Osoby w podobnym wieku, dla których ten sam zakres usług ma wpływ na kształtowanie jakości życia.

Ocena stanu przygotowania infrastruktury społecznej województwa kujawsko-pomorskiego dla potrzeb wszystkich pokoleń, ze szczególnym uwzględnieniem usług kierowanych do osób starszych

Model zapotrzebowania na usługi dla pokoleń – punkt wyjścia do formułowania założeń

RODZAJ USŁUGI	EDUKACJA						ZAGOSPODAROWANIE WOLNEGO CZASU				OPIEKA MEDYCZNA I DZIENNA				INFRASTR. SPORTOWA		USŁUGI ADMINISTRACYJNE	
	opieka żłobkowa	edukacja przedszkolna	szkoły podstawowe	szkoły gimnazjalne	szkoły ponadgimnazjalne	szkoły dla dorosłych	plac zabaw	zagospodarowane tereny zieleni służące rekreacji	placówki kultury (domy kultury, świetlice wiejskie)	biblioteki publiczne	lekarze pediatrzy	lekarze POZ	lekarze specjaliści	ośrodki opieki dziennej	boiska i hale sportowe	siłownie zewnętrzne	poradnie psychologiczno-pedagogiczne	urzędy administracji publicznej
dzieci w wieku żłobkowym	■						■			■								
dzieci przedszkolne		■					■	■		■		■		■		■	■	
dzieci szkolne			■				■	■	■	■		■		■	■	■	■	
młodzież gimnazjalna				■			■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	
młodzież ponadgimnazjalna					■		■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■
osoby dorosłe (do ok. 50 r.ż.)						■	■	■	■		■	■	■	■	■		■	■
osoby dorosłe (50 - 75 r.ż.)						■	■	■	■		■	■	■	■	■		■	■
seniorzy							■	■	■		■	■	■		■		■	■

Analizowane rodzaje usług

(Generalnie) usługi należące do tzw. *zadań własnych* samorządów gminnych i powiatowych:

- opieka żłobkowa,
- opieka przedszkolna,
- szkolnictwo podstawowe, gimnazjalne, ponadpodstawowe, artystyczne, sportowe,
- opieka nad osobami w podeszłym wieku i osobami niesamodzielnymi,
- usługi związane z zagospodarowaniem wolnego czasu i aktywnością kulturalną (domy kultury, świetlice, biblioteki),
- usługi związane ze sportem i rekreacją (infrastruktura sportowa i rekreacyjna),
- usługi związane z administracją i bezpieczeństwem,
- ochrona zdrowia,
- programy wsparcia dla dużych rodzin,
- programy wsparcia seniorów.

„Młodych rodzin” (0-39 lat)

Seniorów (60 i więcej lat)

Grupy pokoleniowe i grupy specjalne

I etap

Grupy pokoleniowe

- dzieci w wieku żłobkowym
- dzieci w wieku przedszkolnym
- dzieci w wieku szkolnym
- młodzież gimnazjalna
- młodzież ponadgimnazjalna
- dorośli „młodzi” (do ok.55 roku życia)
- dorośli „starsi” (do ok.75 roku życia)
- seniorzy (powyżej 75 roku życia)

II etap

- dzieci w wieku żłobkowym
- dzieci w wieku przedszkolnym
- dzieci w wieku szkolnym
- młodzież gimnazjalna
- młodzież ponadgimnazjalna/ponadpodstawowa
- dorośli „młodzi” (do ok. 55 roku życia)
- dorośli „starsi” (do ok. 75 roku życia)
- seniorzy (powyżej 75 roku życia)

*dzieci w wieku
szkolnym*

„Młode rodziny”
– grupa 0-39 lat

seniorzy
(pow. 60 roku życia)

Grupy specjalne (cechujące się specyficznymi potrzebami, wykraczającymi poza przekroje wiekowe)

- osoby z niepełnosprawnościami
- bezrobotni
- rodziny wielodzietne „3+”
- osoby z niepełnosprawnościami
- rodziny wielodzietne „3+”
- „Młode rodziny”

Podstawą analiz w obydwu etapach były dane uzyskane za pomocą bardzo obszernych ankiet kierowanych do urzędów gmin i starostw (w II etapie – urzędów badanych miast i Starostwa w Inowrocławiu). Do Urzędów Miast trafiło ponad 50 szczegółowych formularzy

Podczas II etapu kluczowa dla powodzenia analiz była współpraca z „Koordynatorami Miejskimi” – Pracownikami Urzędów Miast, którzy byli desygnowani przez Prezydentów do koordynacji prac w urzędach i jednostkach miast.

Bez zaangażowania Koordynatorów, Pracowników urzędów oraz jednostek podległych – wykonanie opracowania nie byłoby możliwe

dane pozyskane z instytucji i urzędów (zapytanie lub BIP):

Ministerstwa Cyfryzacji, Centralnego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej, Geodety Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Kujawsko-Pomorskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia w Bydgoszczy, Kujawsko-Pomorskiego Kuratorium Oświaty, Wydziału Sportu i Kultury Fizycznej Departamentu Sportu i Turystyki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy, Komendy Wojewódzkiej Policji w Bydgoszczy, komend powiatowych znajdujących się na obszarze województwa, Zintegrowanego Informatora Pacjenta NFZ, Geoportalu prowadzonego przez Główny Urząd Geodezji i Kartografii, Google Maps, Bank Danych Lokalnych GUS, przewoźników komunikacji publicznej w analizowanych miastach

Zespół autorski

Opracowanie zostało wykonane przez Kujawsko-Pomorskie Biuro Planowania Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku

Zespół analityczny

Patryk Biczkowski, Szymon Piotr Bryzgalski, Joanna Chodynicka, Ewa Chróstowska, Katarzyna Glinkowska, Konrad Kaszuba, Przemysław Lewandowski, Adam Stańczyk, Iwona Stańczyk, Daria Wiśniewska

Prace analityczne zostały wykonane w Oddziale KPBPPiR w Bydgoszczy

Współpraca

Wydział Analiz i Ewaluacji Departamentu Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu

Koordynatorzy miejscy

Bydgoszcz – Agnieszka Bańkowska i Renata Dębińska

Grudziądz – Jacek Wrzos

Inowrocław – Grzegorz Gąsiorek

Toruń – Anna Czajka i Andrzej Rakowicz

Włocławek – Mariusz Koszytkowski

Założony poziom szczegółowości w II etapie badań

Jednym z podstawowych celów II etapu badań było udzielenie odpowiedzi na pytanie „jaka część ludności danego miasta, w określonej grupie wiekowej, zamieszkuje w określonej rzeczywistej strefie odległości od placówki/objektu usługi istotnej dla tej grupy wiekowej?”

a) Dla ludności

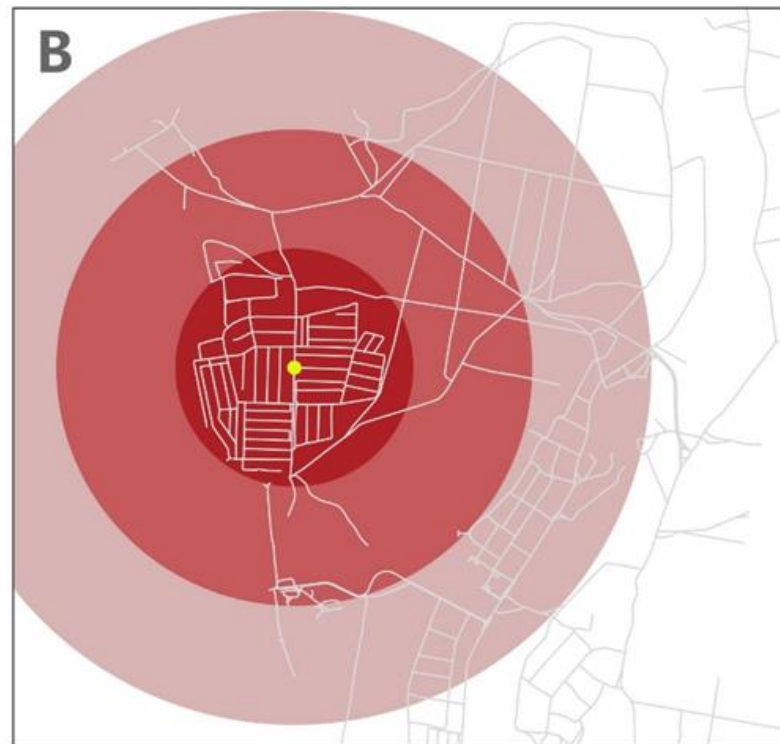
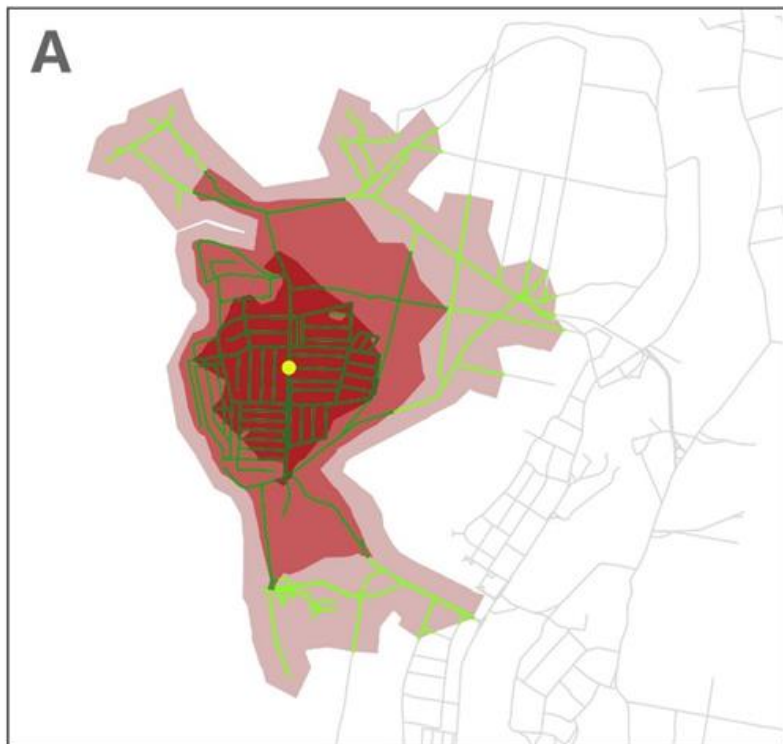
- dokładne miejsce zamieszkania (punkt adresowy)
- dokładna liczba mieszkańców w danym miejscu zamieszkania wg wieku (a więc – generowane przez poszczególne grupy „pokoleniowe” zapotrzebowanie na konkretne „zestawy” usług)

b) Dla obiektu usługowego

- dokładna lokalizacja (wg działki geodezyjnej, a przy dużych działkach – wg faktycznego miejsca posadowienia)
- rzeczywista dostępność w sieci drogowej i/lub także za pomocą ciągów udostępnionych dla ruchu pieszego

Rzeczywista odległość mierzona na zweryfikowanych warstwach sieci dróg i ciągów dla ruchu pieszego

Legenda

- Punkt świadczenia usługi
- Drogi
- 500 m wzdłuż sieci drogowej od punktu świadczenia usługi
- 1000 m wzdłuż sieci drogowej od punktu świadczenia usługi
- 1500 m wzdłuż sieci drogowej od punktu świadczenia usługi

Zasięgi stref dostępności pieszej

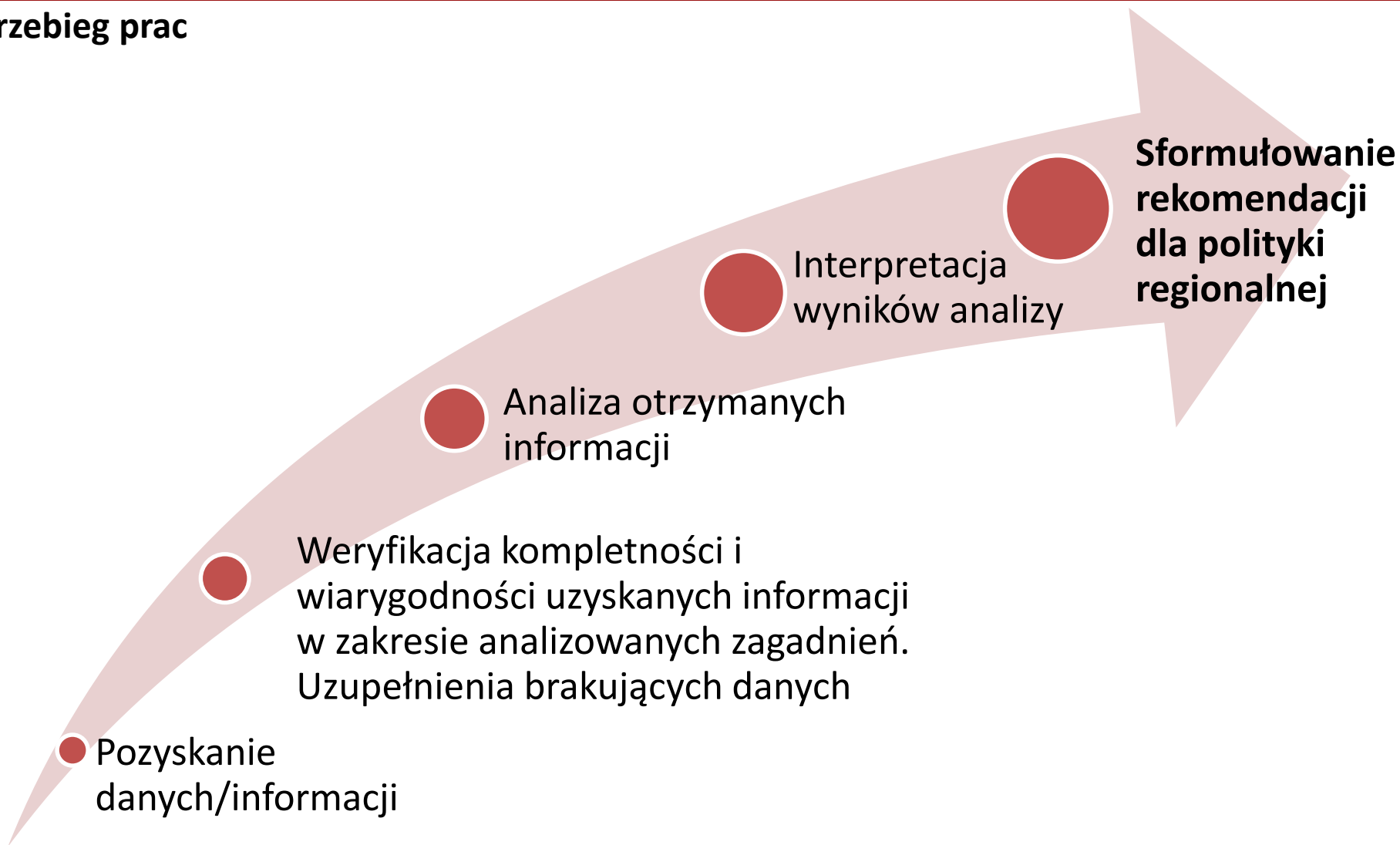
- 500 m
- 1000 m
- 1500 m

Oprogramowanie do wyznaczania stref dostępności: ArcGIS z rozszerzeniem Network Analyst

W zależności od specyfiki danej usługi, analizy dotyczyły:

- lokalizacji obiektu w przestrzeni danego miasta
- aspektów własnościowych (publiczne/niepubliczne)
- aspektów organizacyjnych (siedziba/filia, pojedyncza placówka/zespół)
- aspektów wielkościowych (pojemność obiektu, liczba korzystających)
- aspektów funkcjonalnych (określony administracyjnie zasięg działania)
- charakteru prowadzonej działalności (dla jakich grup, jaki profil zajęć)
- rodzaju dostosowania obiektu do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
- wyposażenia obiektów mającego wpływ na jakość oferty
- planów gestorów w zakresie dalszego funkcjonowania danego obiektu
- aktualnie realizowanych przez miasta inwestycji
- sprecyzowanych przez miasta planów realizacji nowych obiektów w zakresie danej kategorii usług

Przebieg prac

Logika II etapu opracowania

1

Uwarunkowania zewnętrzne („tło”) realizacji potrzeb w zakresie usług

Charakter zabudowy
w przestrzeni miast

Podziały miast
na jednostki struktury

Rozmieszczenie
ludności (w ujęciu
pokoleniowym)

Dostępność
przestrzeni miast
w transporcie
publicznym

2

Rozmieszczenie usług w przestrzeni miast

Administracja i
bezpieczeństwo

Opieka żłobkowa i
wychowanie
przedszkolne

Szkolnictwo
podstawowe i
ponadpodstawowe,
sportowe i artystyczne

Kultura

Wsparcie dzienne dla
dzieci

Ochrona zdrowia
podstawowa,
pediatryczna i
specjalistyczna

Integracja seniorów

Usługi opiekuńcze

Infrastruktura dla
aktywności fizycznej

Systemy rowerów
miejskich

Logika II etapu opracowania

3

Ocena dostępności usług dla grup pokoleniowych i grup specjalnych

Usługi w pobliżu
miejsca zamieszkania
– zwyczajowo
dostępne pieszo

Usługi powiązane z
wykorzystaniem
transportu
publicznego

Koncentracja
specjalistycznej opieki
lekarskiej
(w tym dedykowanej
osobom starszym)

Waloryzacja
przestrzeni miast pod
względem
wyposażenia w usługi
kluczowe dla
„młodych rodzin” i
„Seniorów”

Dostępność nocnej i
świętecznej opieki
lekarskiej

Systemy wspierania
Seniorów

Systemy wspierania
Dużych Rodzin

Dostosowanie bazy
usług dla potrzeb osób
niepełnosprawnych

Logika II etapu opracowania

4

**Przeptywy osób związane z realizacją potrzeb w zakresie usług
(uzupełnienie I etapu – dane za rok szkolny 2016/2017)**

Dojazdy do przedszkoli

Dojazdy do szkół
podstawowych i gimnazjów

Dojazdy do szkół
ponadgimnazjalnych

5

Aktualnie realizowane oraz planowane działania w zakresie usług publicznych

Jakie są plany w stosunku do
obecnie funkcjonującej bazy
usług?

Jakie inwestycje w zakresie
bazy usług są obecnie
realizowane?

Jakie inwestycje w zakresie
bazy usług są planowane?

Administracja publiczna i bezpieczeństwo

Opieka żłobkowa

Szkolnictwo i wychowanie przedszkolne

Kultura

Pomoc społeczna

Obiekty sportowe

Przestrzenie publiczne

Logika II etapu opracowania

6

Konsekwencje prognozy demograficznej dla kształtowania usług publicznych w kolejnych latach

7

Rekomendacje

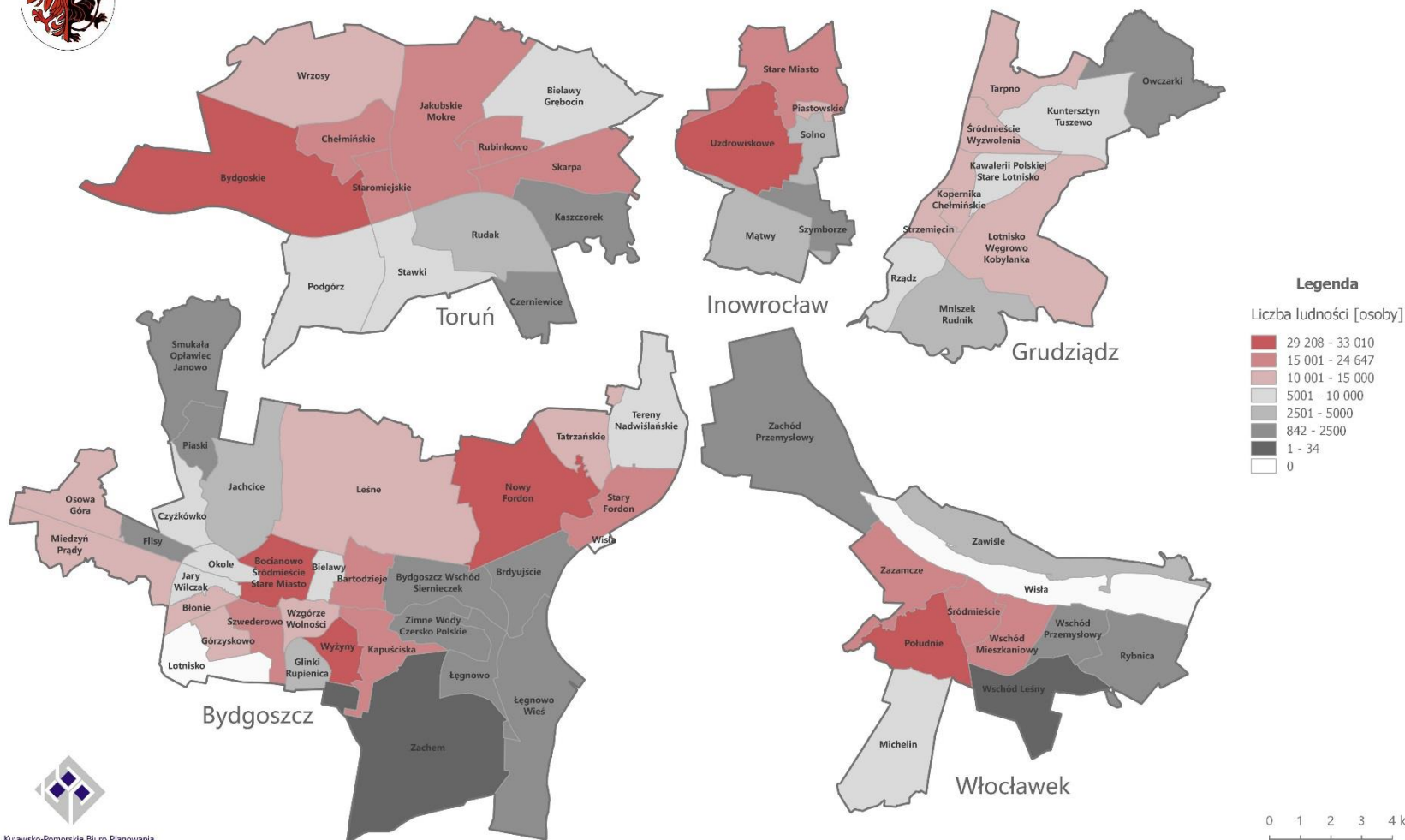
Dla polityki regionalnej

Dla polityki lokalnej miast

Ocena stanu przygotowania infrastruktury społecznej województwa kujawsko-pomorskiego dla potrzeb wszystkich pokoleń, ze szczególnym uwzględnieniem usług kierowanych do osób starszych

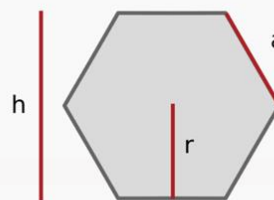
Liczba ludności ogółem według jednostek struktury miasta

Ocena stanu przygotowania infrastruktury społecznej województwa kujawsko-pomorskiego dla potrzeb wszystkich pokoleń, ze szczególnym uwzględnieniem usług kierowanych do osób starszych

Liczba ludności ogółem według pól podstawowych

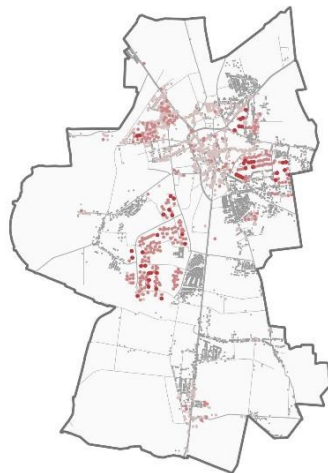
pow. = 15 ha
a = 240 m
r = 208 m
h = 416 m

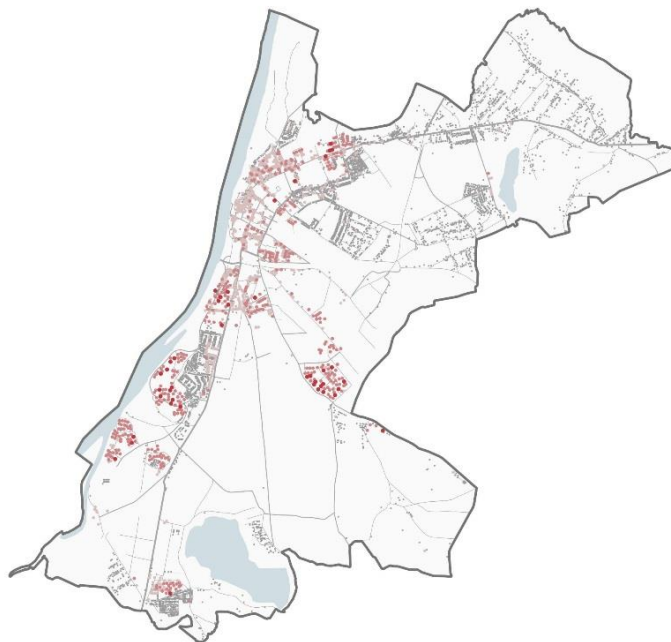

Liczba ludności ogółem według miejsca zamieszkania

Inowrocław

Grudziądz

Legenda

Liczba ludności ogółem
[osoby]

- 201 - 887
- 51 - 200
- 11 - 50
- 1 - 10

Obszary koncentracji ludności starszej

**Budynki, w których
zamieszkuje ponad
40 Seniorów**

**Mieszka w nich 45%
ogółu Seniorów**

Legenda

Miejsca szczególnej koncentracji ludności starszej

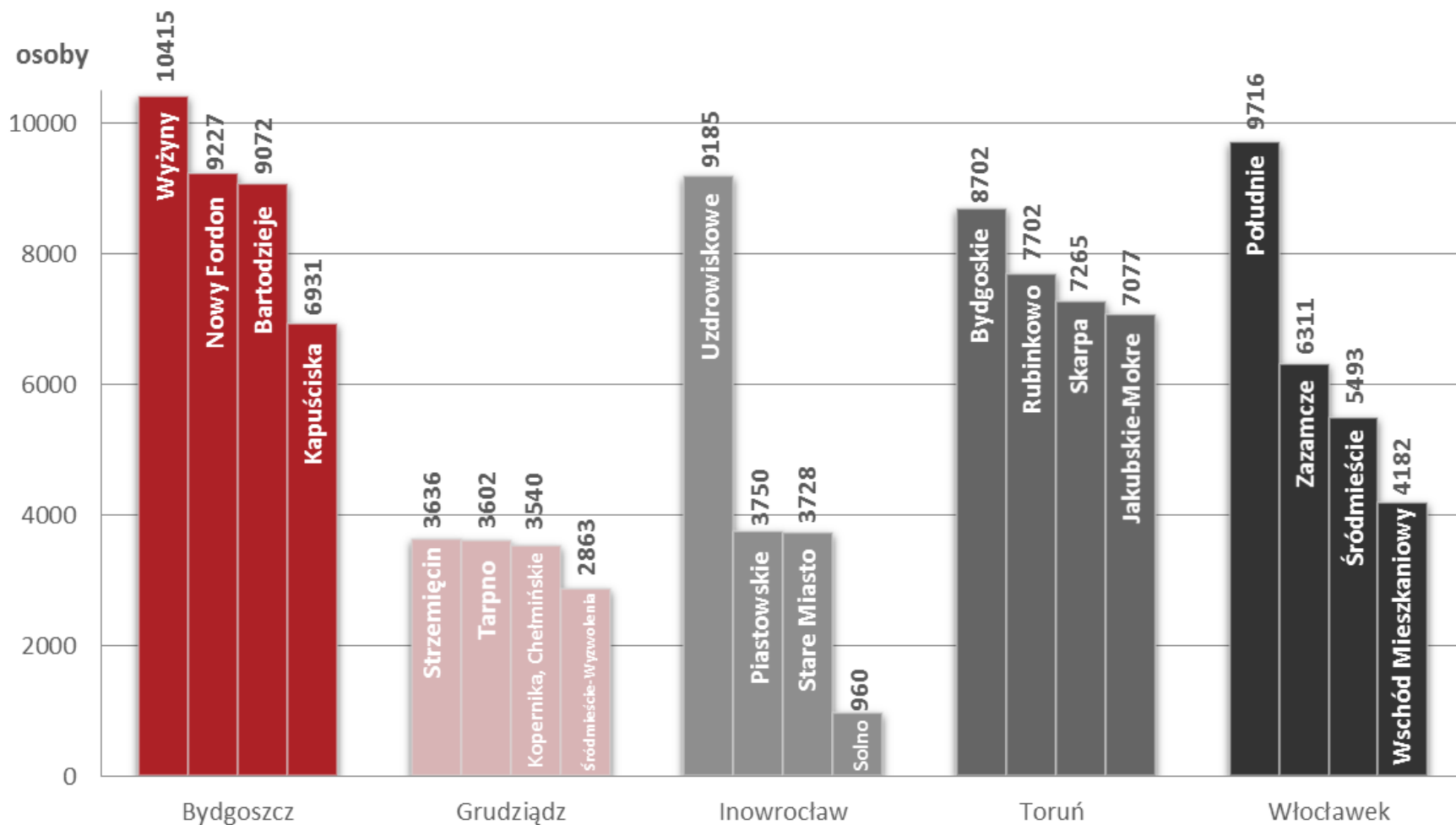
• punkty stanowiące
miejsce zamieszkania
co najmniej 40 osób
w wieku 60 i więcej lat;
wartość maksymalna
wynosi 379 osób

0 1 2 3 4 km

Rozmieszczenie ludności (w ujęciu pokoleniowym)

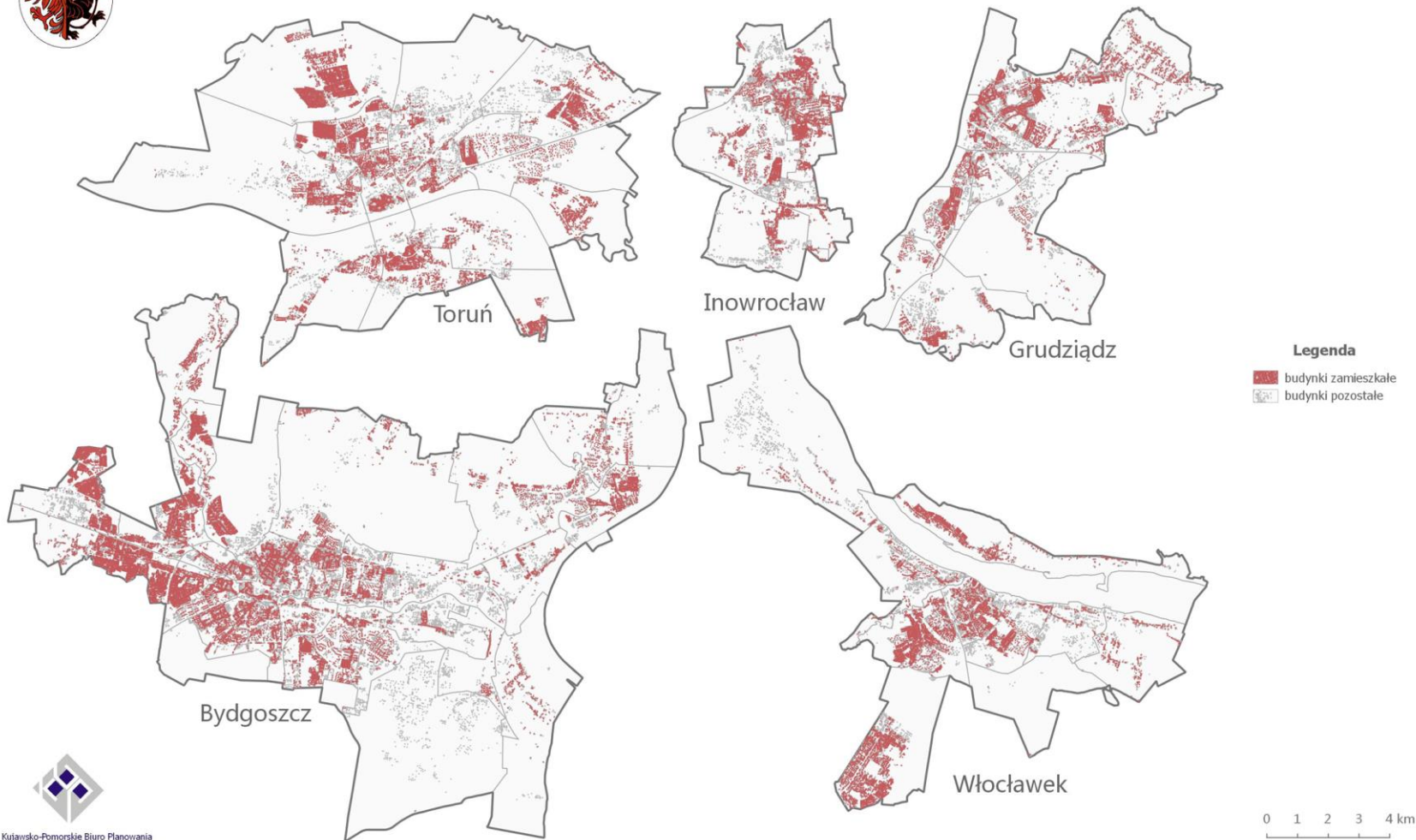
Ocena stanu przygotowania infrastruktury społecznej województwa kujawsko-pomorskiego dla potrzeb wszystkich pokoleń, ze szczególnym uwzględnieniem usług kierowanych do osób starszych

Jednostki struktury miast o największej liczbie ludności w wieku 60 i więcej lat

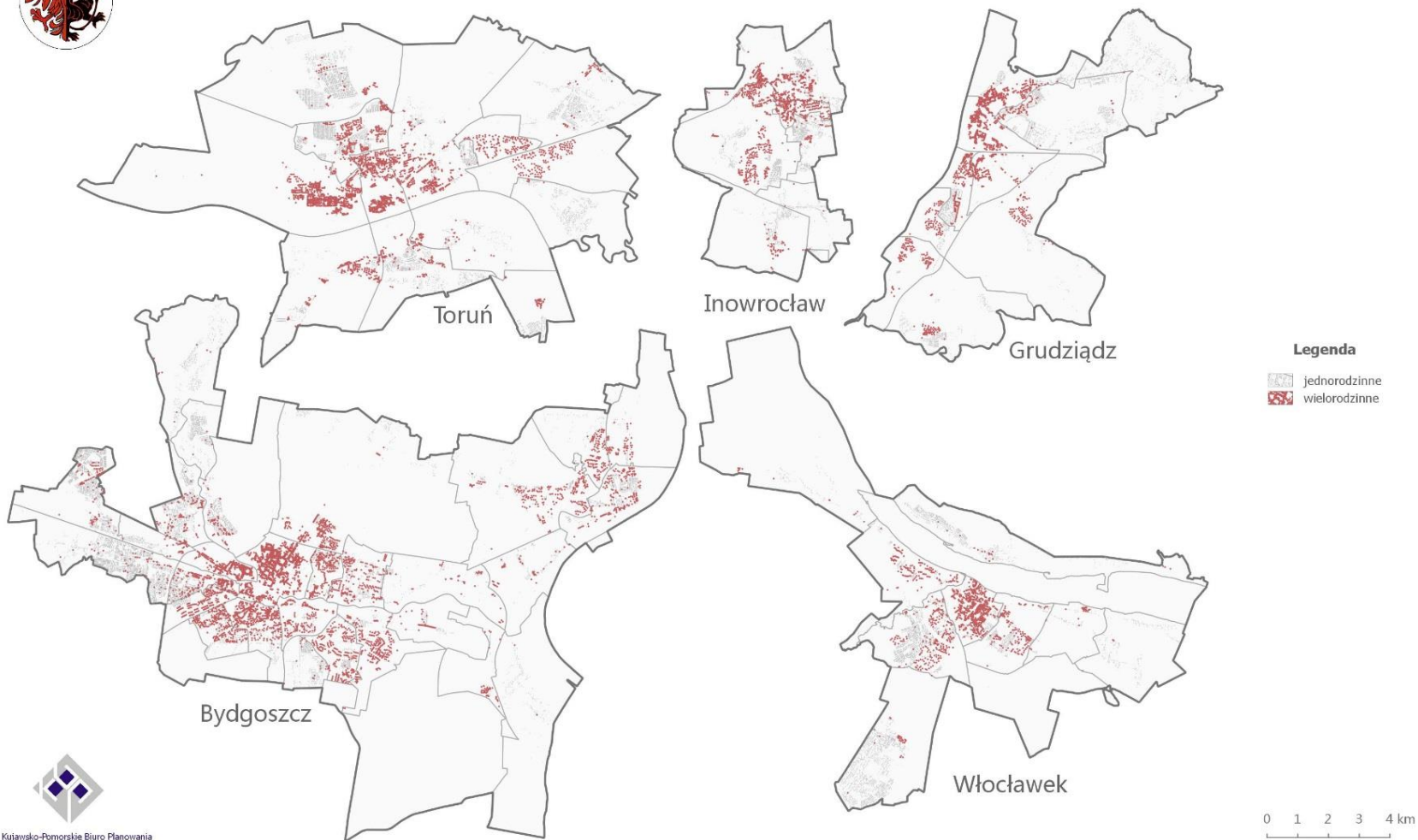
Rozkład przestrzenny budynków mieszkalnych

Ocena stanu przygotowania infrastruktury społecznej województwa kujawsko-pomorskiego dla potrzeb wszystkich pokoleń, ze szczególnym uwzględnieniem usług kierowanych do osób starszych

Rozkład przestrzenny budynków mieszkalnych wg rodzaju zabudowy

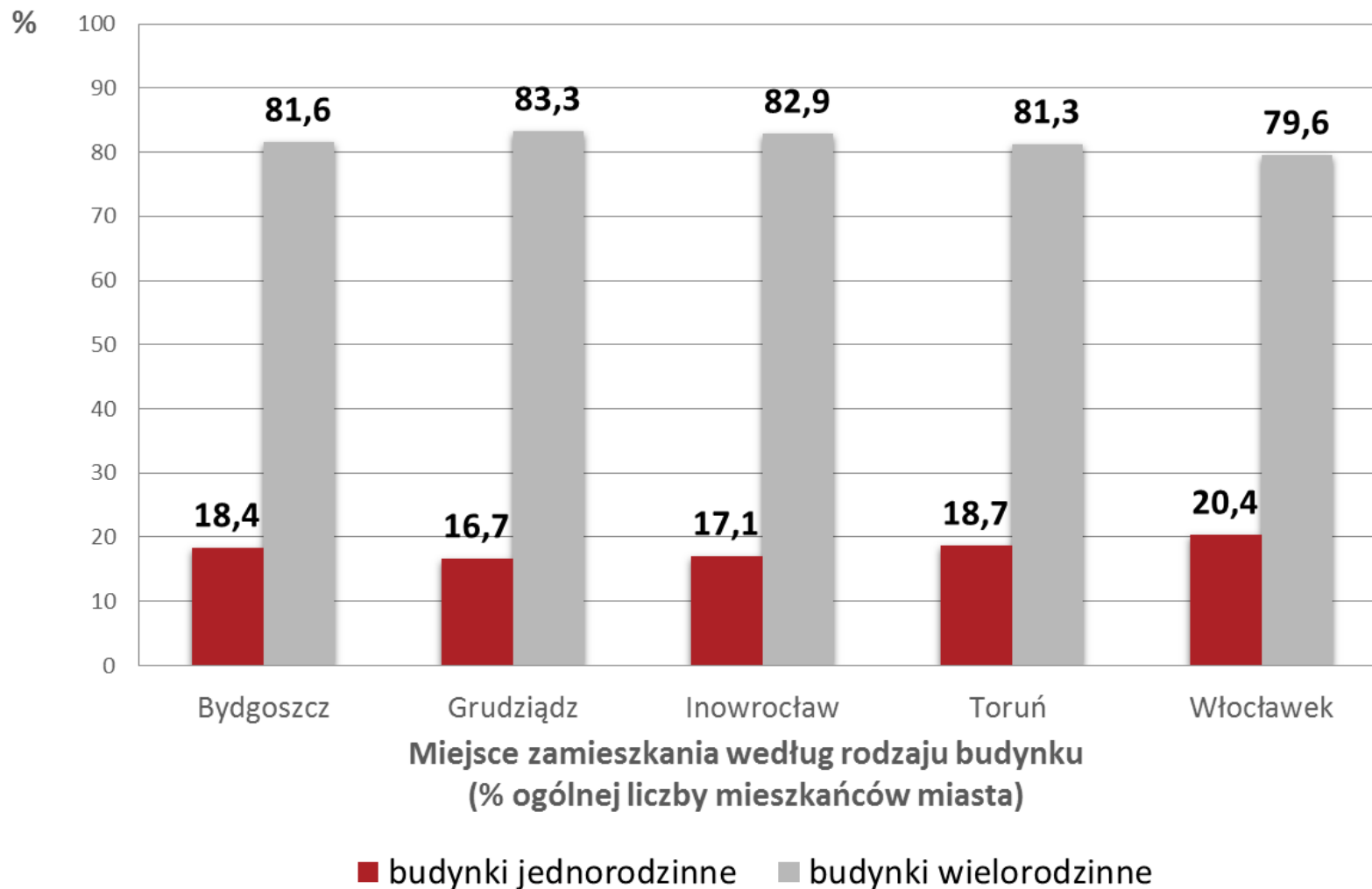

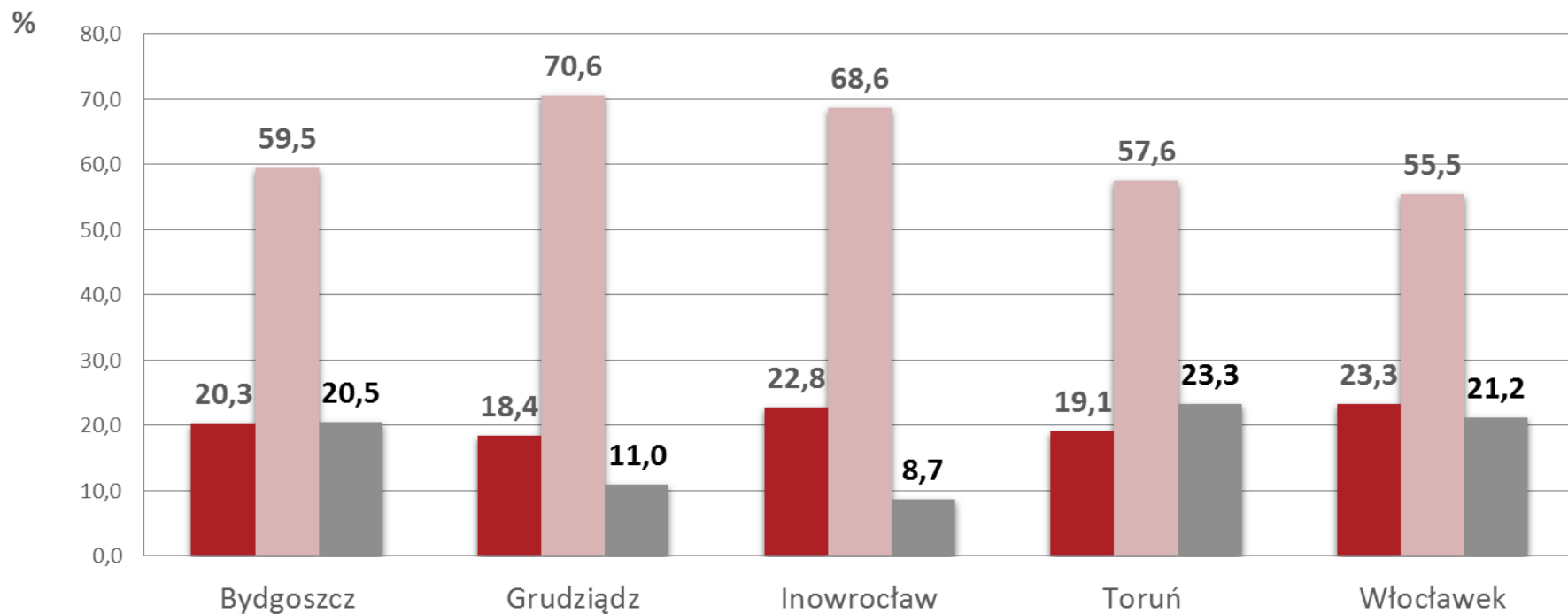

Liczba budynków mieszkalnych wg pól podstawowych

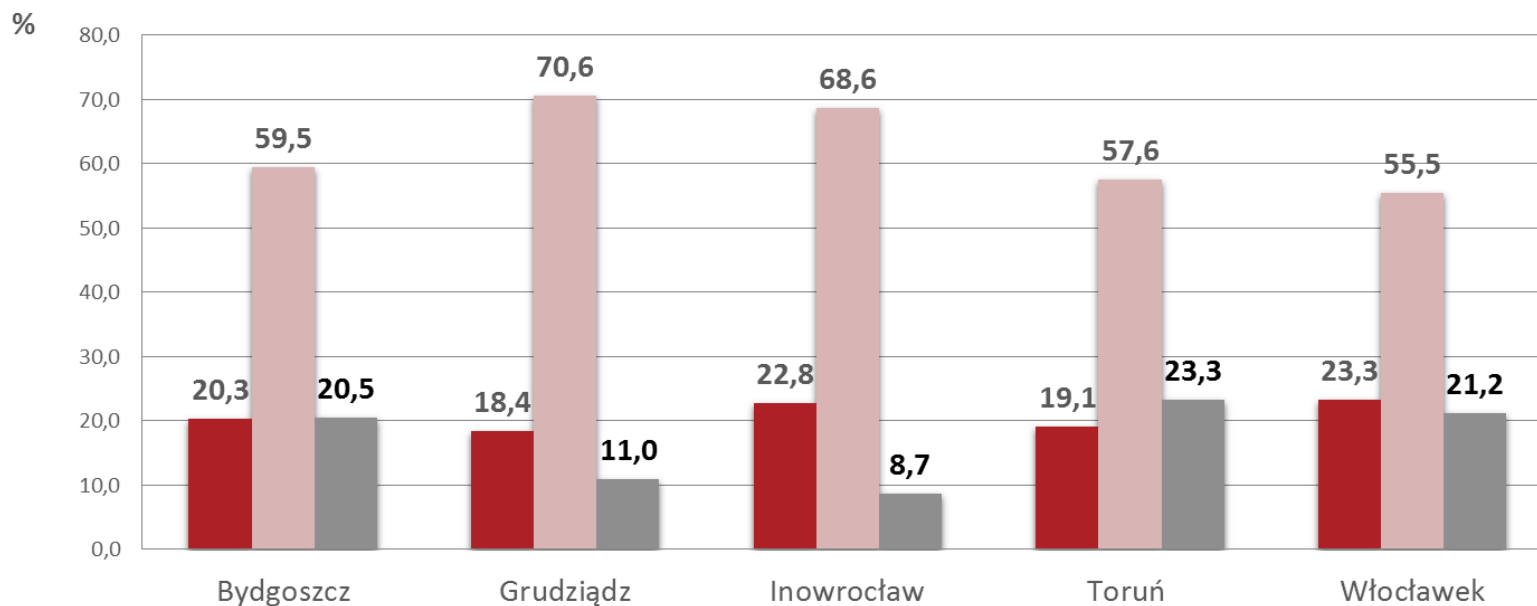

Udział mieszkańców w wieku 60 lat i więcej zamieszkujących budynki mieszkalne o określonej wysokości w ogólnej liczbie mieszkańców w wieku 60 lat i więcej

- Budynki o liczbie kondygnacji do 2
- Budynki o liczbie kondygnacji od 3 do 5 włącznie
- Budynki o liczbie kondygnacji 6 lub więcej

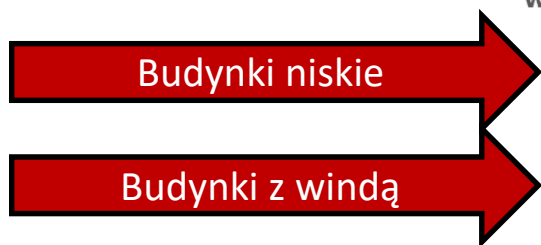
Ocena stanu przygotowania infrastruktury społecznej województwa kujawsko-pomorskiego dla potrzeb wszystkich pokoleń, ze szczególnym uwzględnieniem usług kierowanych do osób starszych

Przykład analizy szczegółowej na podstawie informacji zawartych w opracowaniu

Potencjalny problem utrudnionej mobilności (wykluczenia) ludności starszej

Udział mieszkańców w wieku 60 lat i więcej zamieszkujących budynki mieszkalne o określonej wysokości w ogólnej liczbie mieszkańców w wieku 60 lat i więcej

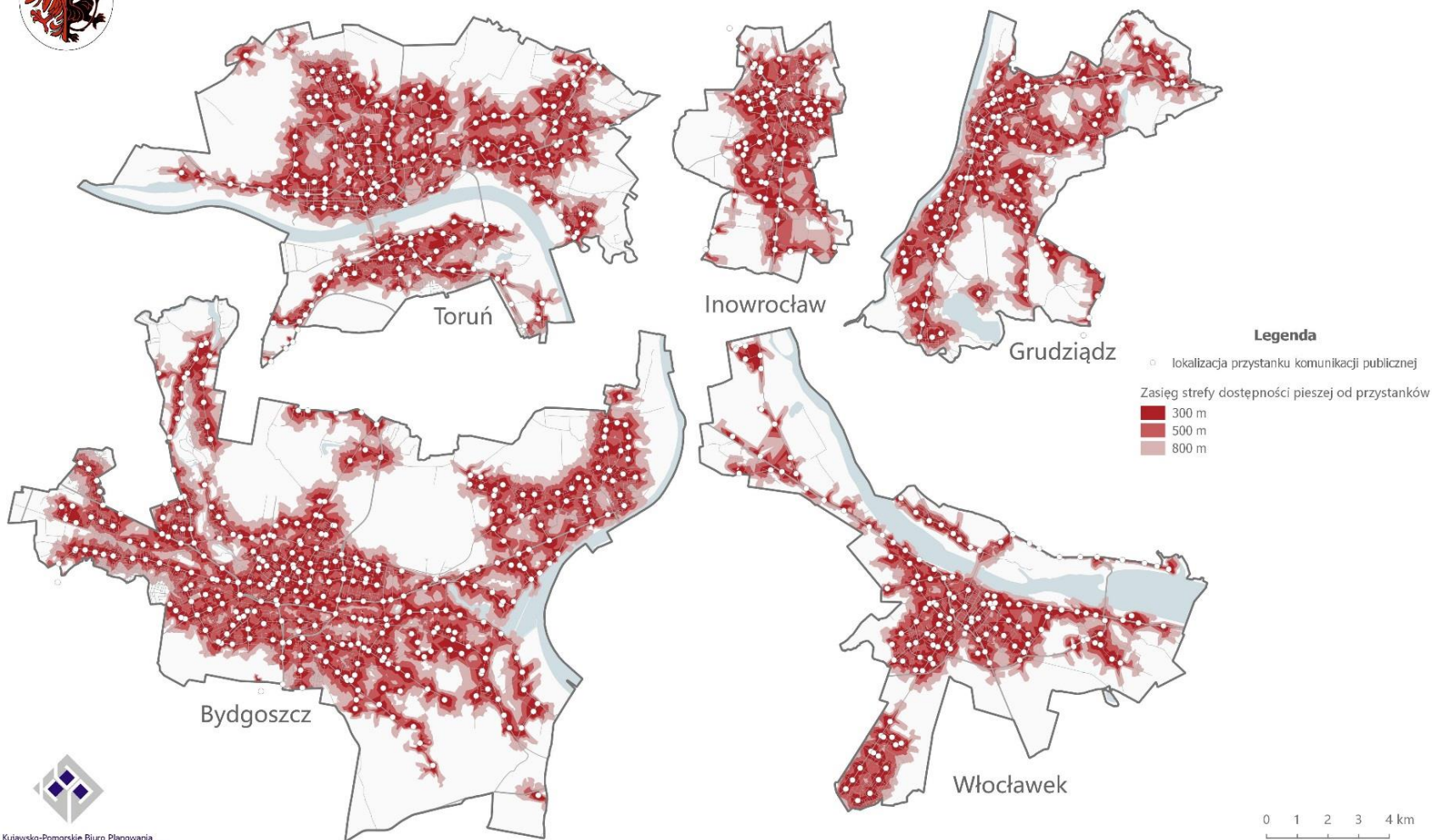
- Budynki o liczbie kondygnacji do 2
- **Budynki o liczbie kondygnacji od 3 do 5 włącznie**
- Budynki o liczbie kondygnacji 6 lub więcej

Na kondygnacjach od 3 do 5 w budynkach niewyposażonych w windę zamieszkuje w każdym z miast co najmniej 30% wszystkich osób w wieku 60+

Ocena stanu przygotowania infrastruktury społecznej województwa kujawsko-pomorskiego dla potrzeb wszystkich pokoleń, ze szczególnym uwzględnieniem usług kierowanych do osób starszych

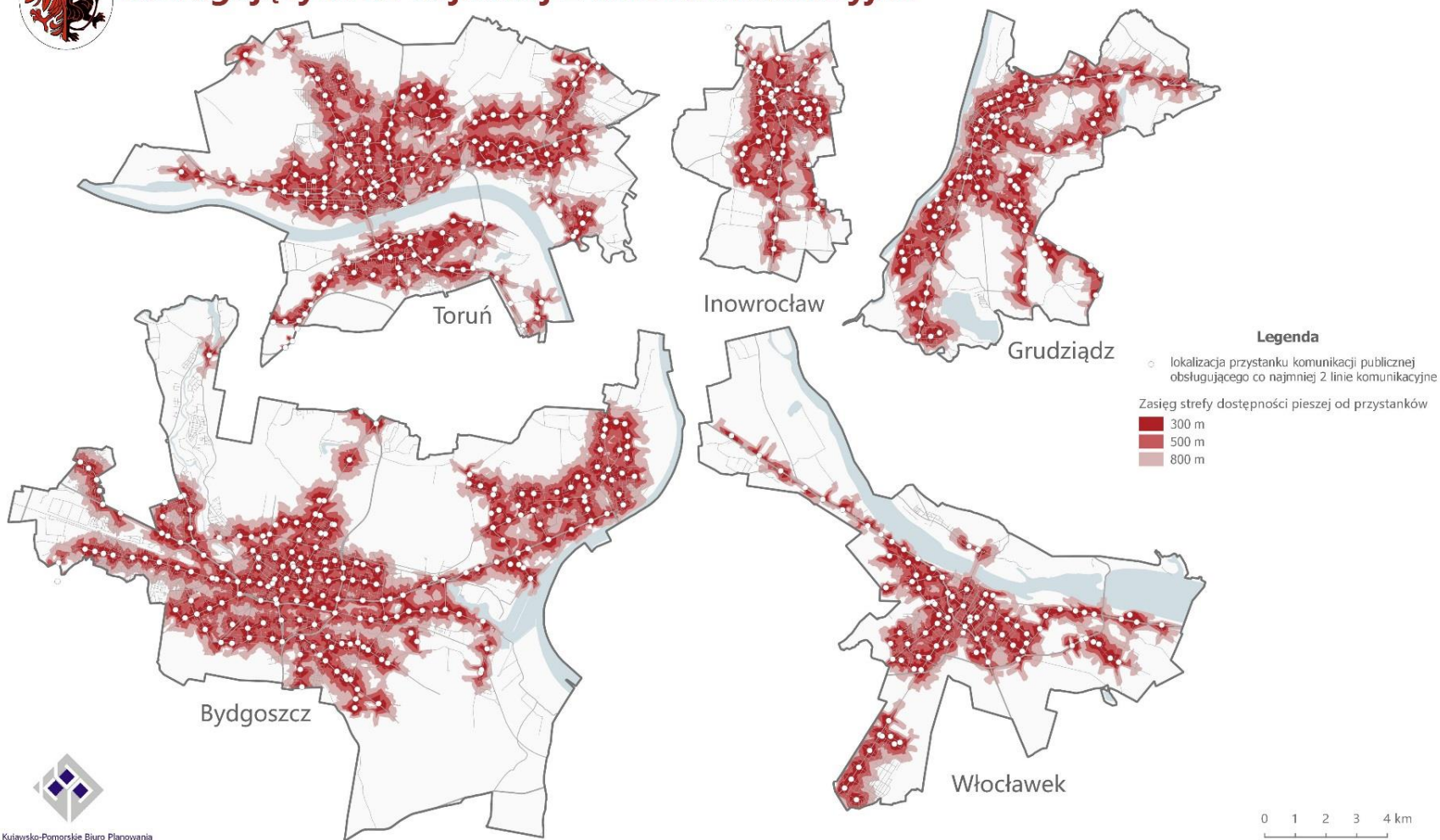
Strefy dostępności pieszej do przystanków komunikacji publicznej

Ocena stanu przygotowania infrastruktury społecznej województwa kujawsko-pomorskiego dla potrzeb wszystkich pokoleń, ze szczególnym uwzględnieniem usług kierowanych do osób starszych

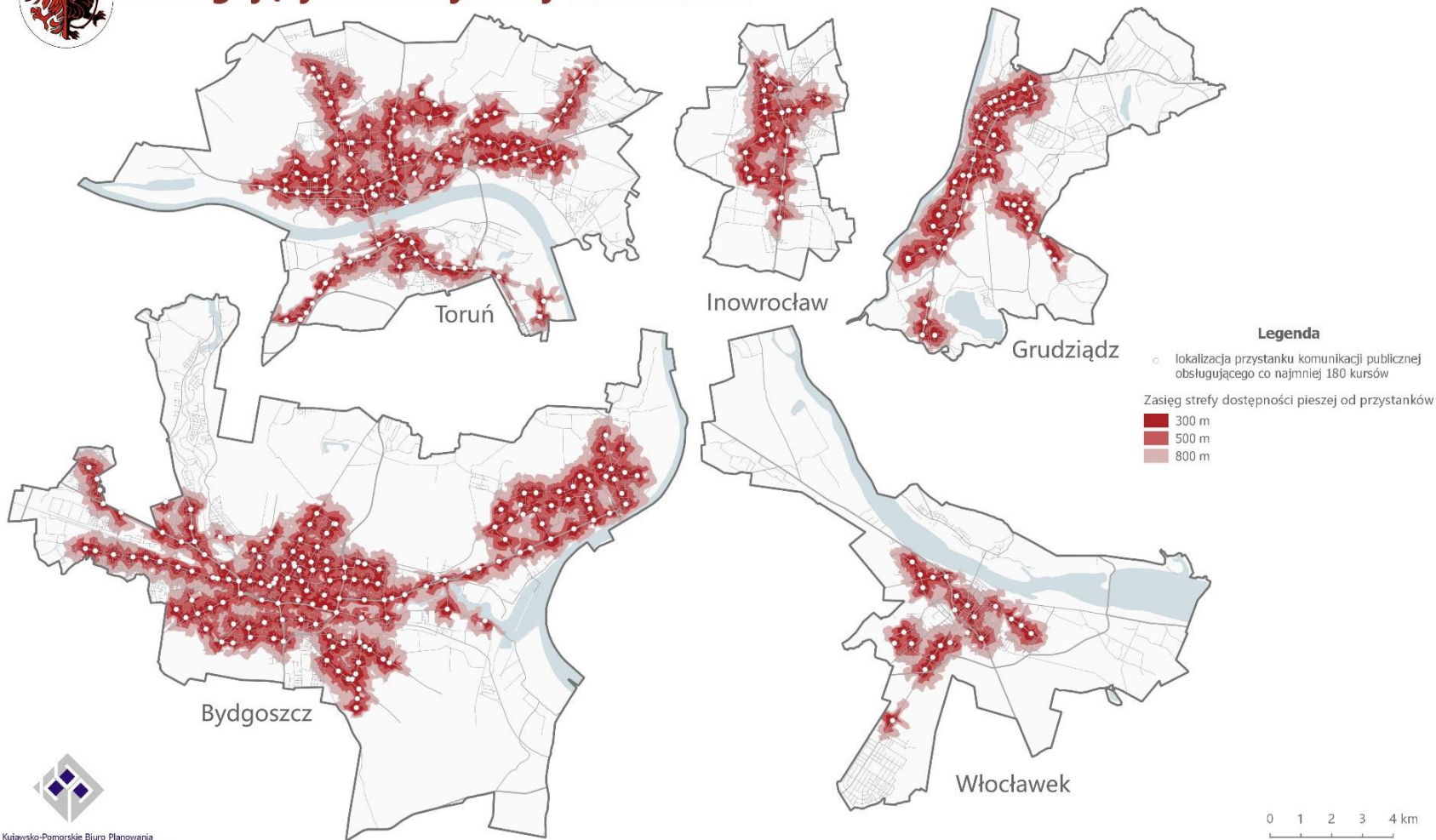
Strefy dostępności pieszej do przystanków komunikacji publicznej obsługujących co najmniej 2 linie komunikacyjne

Ocena stanu przygotowania infrastruktury społecznej województwa kujawsko-pomorskiego dla potrzeb wszystkich pokoleń, ze szczególnym uwzględnieniem usług kierowanych do osób starszych

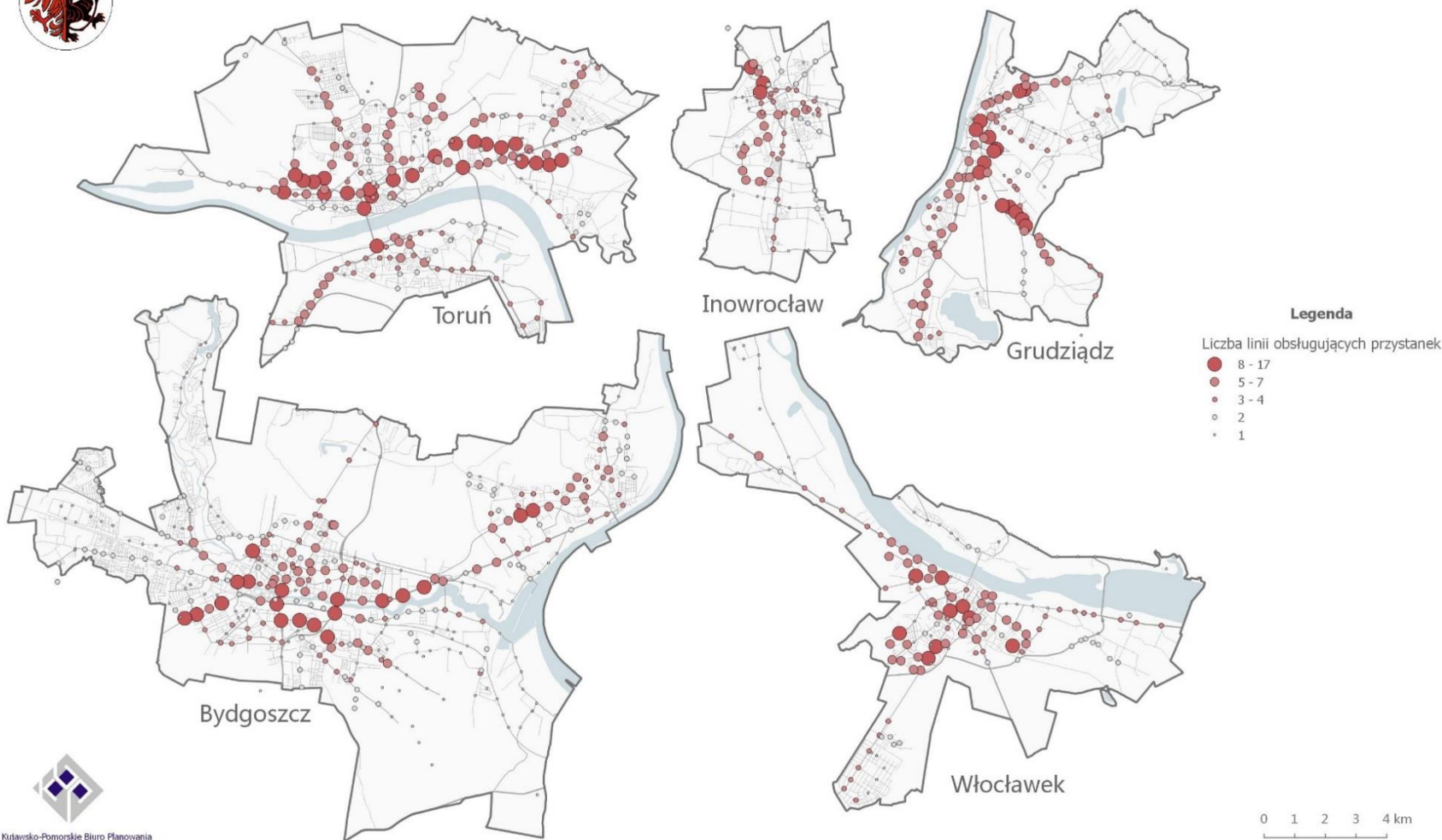
Strefy dostępności pieszej do przystanków komunikacji publicznej obsługujących co najmniej 180 kursów

Ocena stanu przygotowania infrastruktury społecznej województwa kujawsko-pomorskiego dla potrzeb wszystkich pokoleń, ze szczególnym uwzględnieniem usług kierowanych do osób starszych

Przystanki komunikacji miejskiej wg liczby obsługiwanych linii

Ocena stanu przygotowania infrastruktury społecznej województwa kujawsko-pomorskiego dla potrzeb wszystkich pokoleń, ze szczególnym uwzględnieniem usług kierowanych do osób starszych

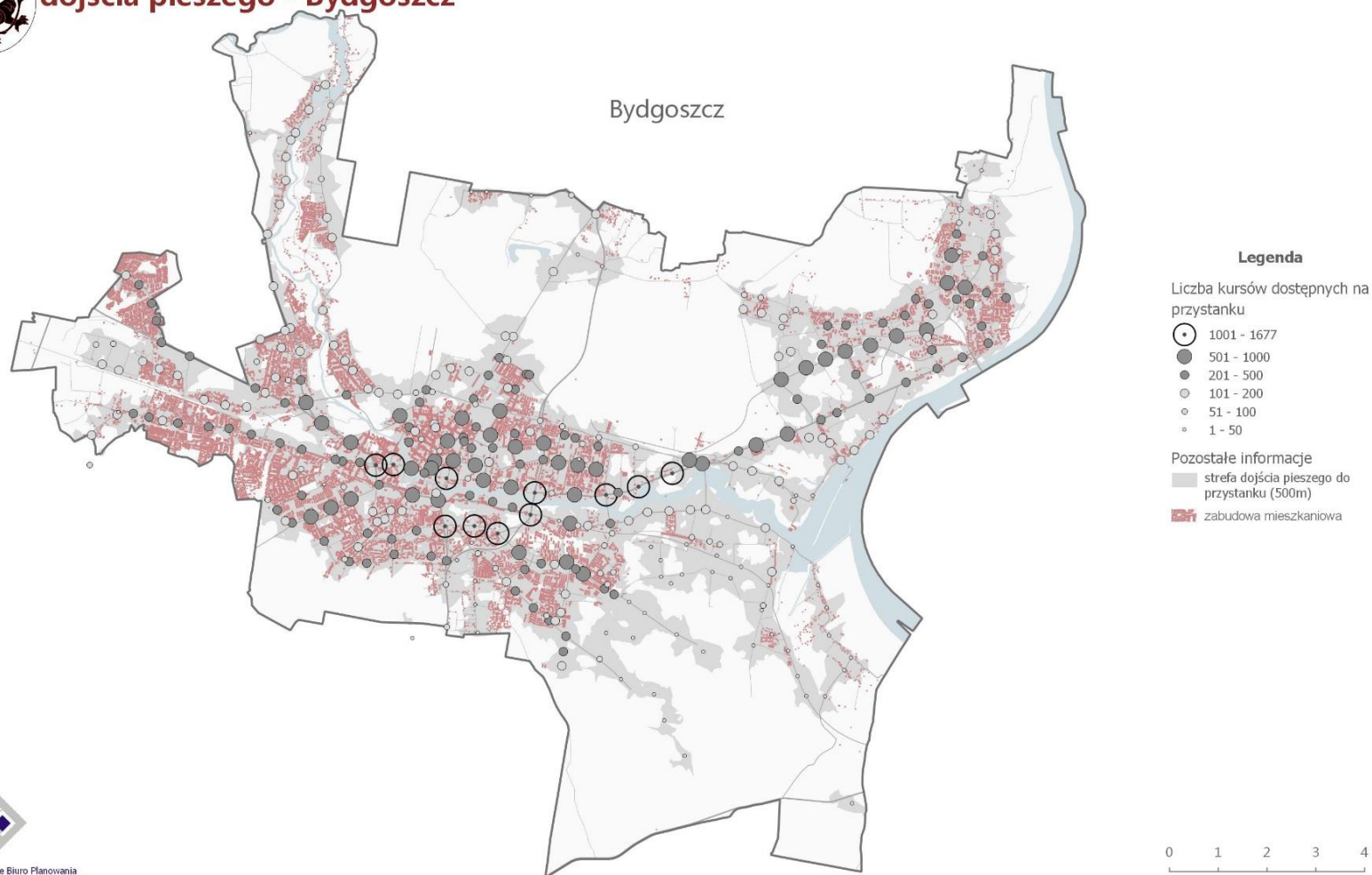

Przystanki komunikacji miejskiej według liczby obsługiwanych kursów

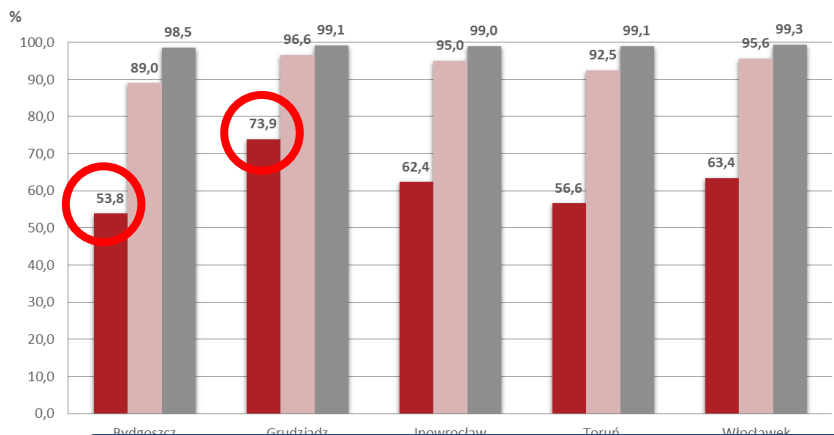

Przystanki komunikacji miejskiej według liczby obsługiwanych kursów na tle strefy dojścia pieszego - Bydgoszcz

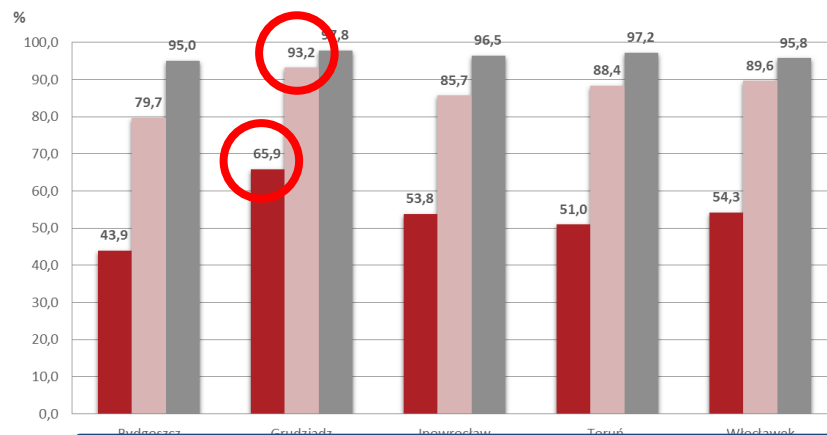
Ocena stanu przygotowania infrastruktury społecznej województwa kujawsko-pomorskiego dla potrzeb wszystkich pokoleń, ze szczególnym uwzględnieniem usług kierowanych do osób starszych

Przykład analizy szczegółowej na podstawie informacji zawartych w opracowaniu

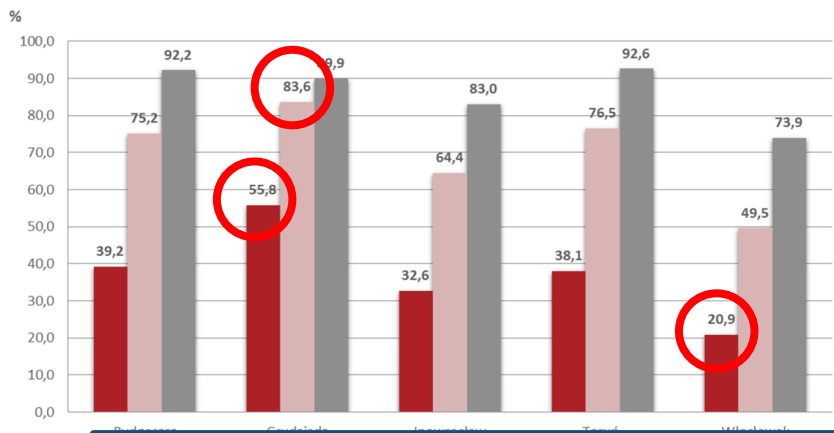
Udział ludności ogółem zamieszkującej w odległości od przystanku:

■ nie dalej niż 300 m   ■ nie dalej niż 500 m   ■ nie dalej niż 800 m

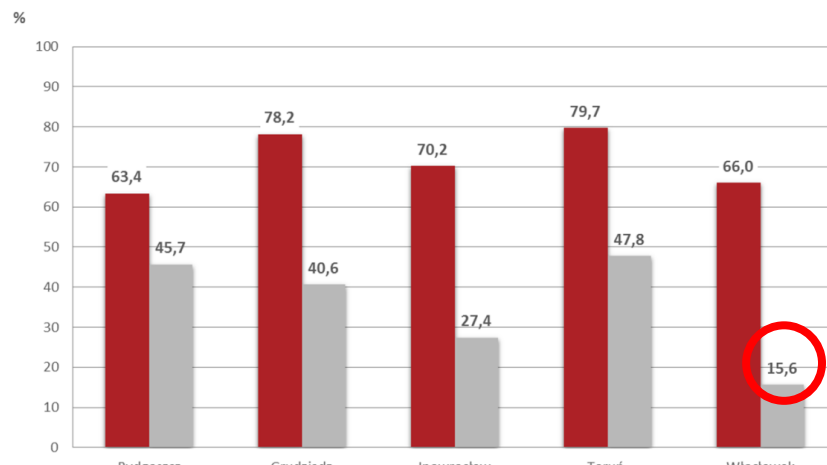
Udział ludności ogółem zamieszkującej w odległości od przystanku obsługiwanego przez co najmniej 2 linie:

■ nie dalej niż 300 m   ■ nie dalej niż 500 m   ■ nie dalej niż 800 m

Udział ludności ogółem zamieszkującej w odległości od przystanku obsługiwanego przez co najmniej 180 kursów dziennie:

■ nie dalej niż 300 m   ■ nie dalej niż 500 m   ■ nie dalej niż 800 m

Udział przystanków:

■ obsługiwanych przez co najmniej 2 linie transportu publicznego
■ z których odbywa się co najmniej 180 kursów w ciągu doby

„Atlas usług” – szczegółowe rozmieszczenie placówek usługowych

Ponad 70 map

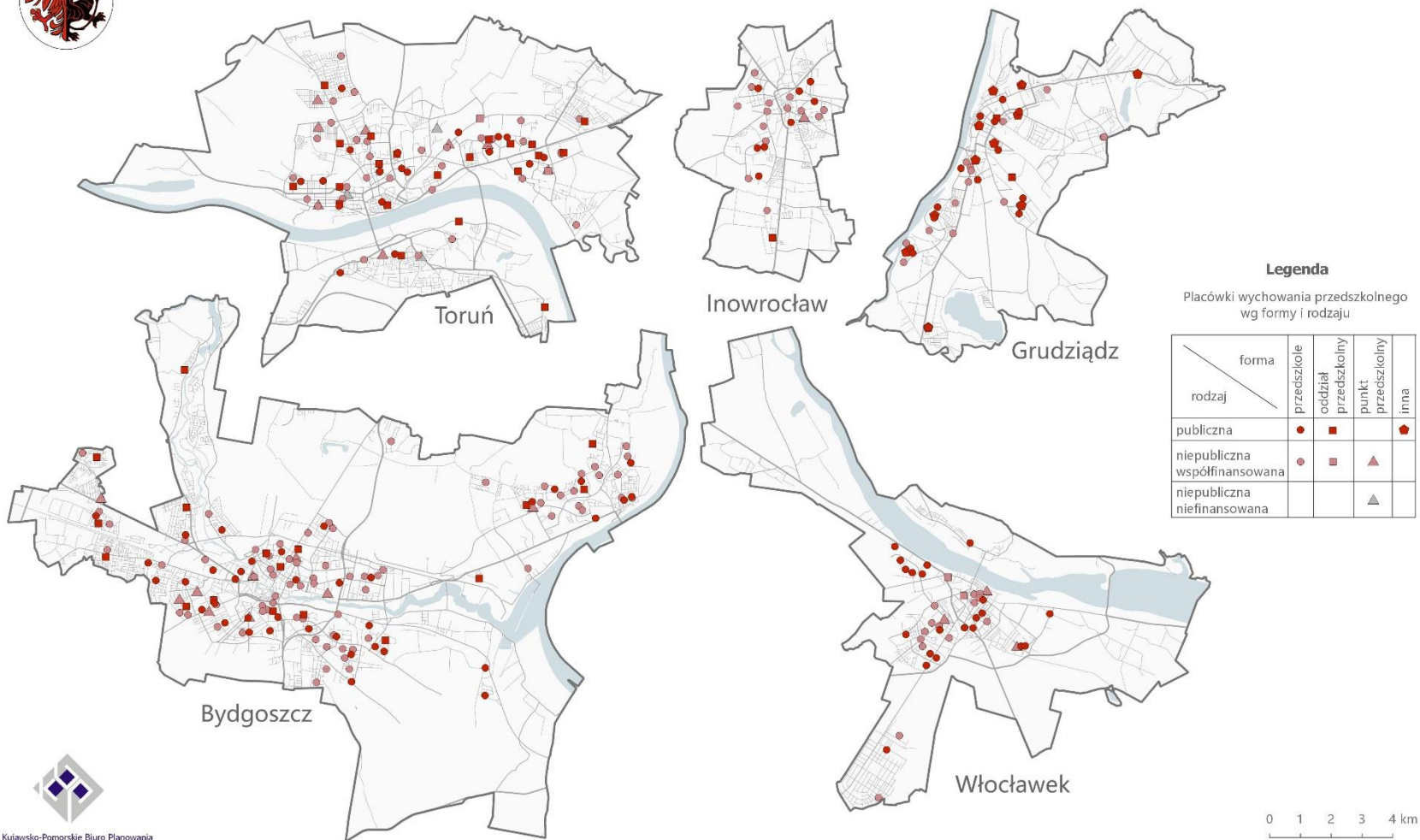
W zależności od specyfiki zagadnienia, mapy dotyczą:

- lokalizacji obiektu w przestrzeni miasta
- aspektów własnościowych (publiczne/niepubliczne)
- aspektów organizacyjnych (siedziba/filia, pojedyncza placówka/zespół)
- aspektów wielkościowych (liczba uczniów)
- aspektów funkcjonalnych (określony administracyjnie zasięg działania)
- wyposażenia obiektów mającego wpływ na jakość oferty (sale gimnastyczne w szkołach)

Ocena stanu przygotowania infrastruktury społecznej województwa kujawsko-pomorskiego dla potrzeb wszystkich pokoleń, ze szczególnym uwzględnieniem usług kierowanych do osób starszych

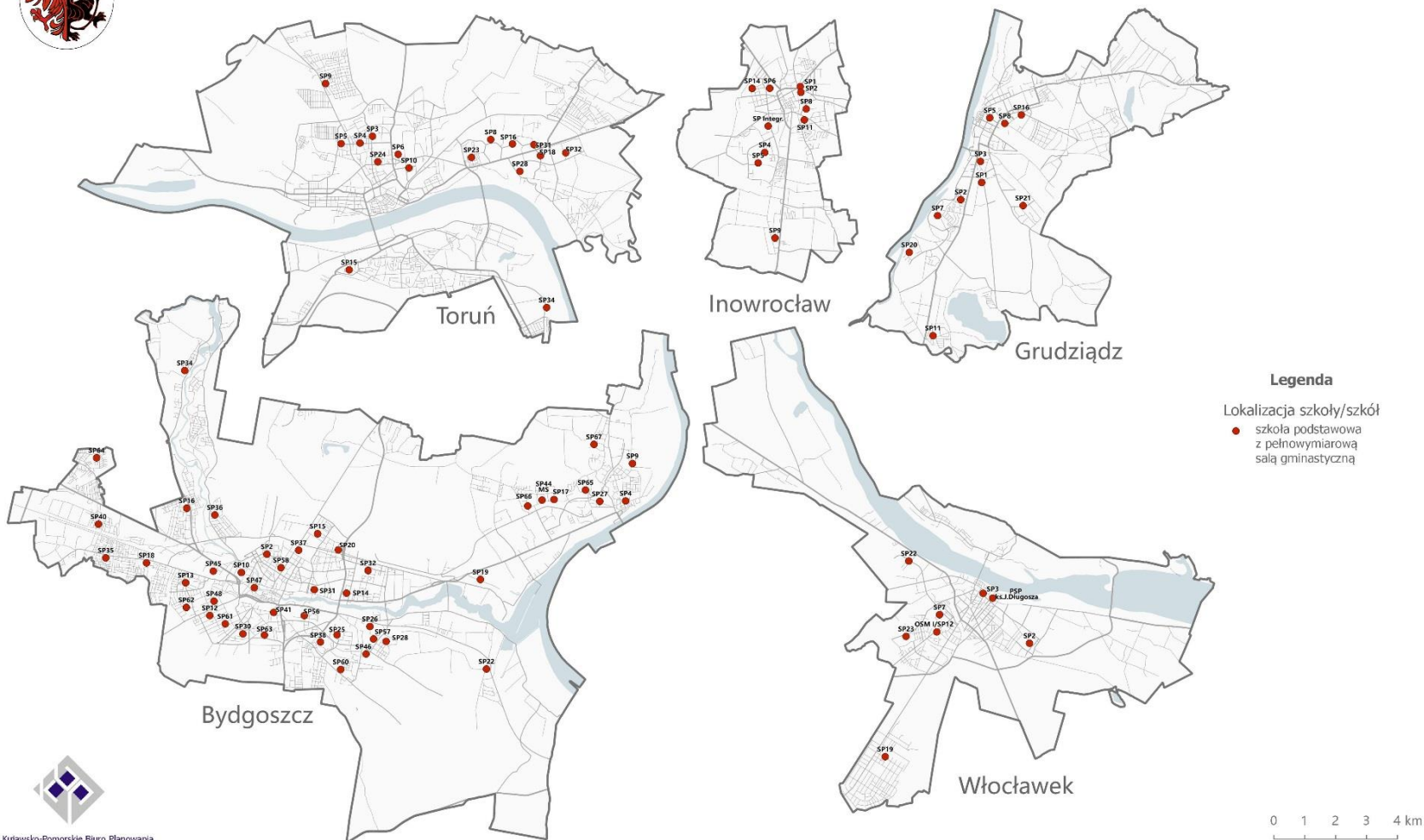

Wychowanie przedszkolne

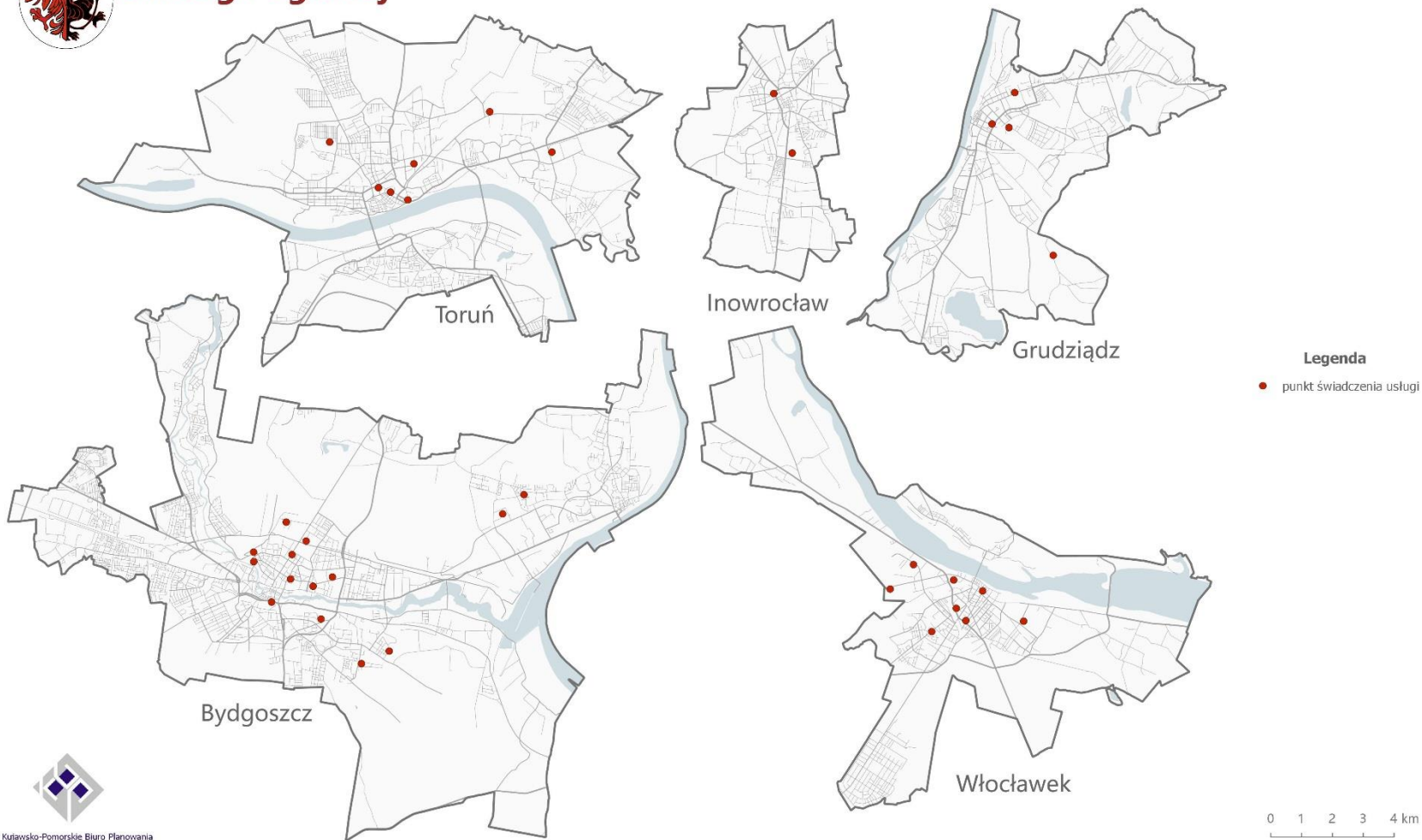
Szkoły podstawowe publiczne z pełnowymiarową salą gimnastyczną

Ocena stanu przygotowania infrastruktury społecznej województwa kujawsko-pomorskiego dla potrzeb wszystkich pokoleń, ze szczególnym uwzględnieniem usług kierowanych do osób starszych

Miejsca, w których dostępna jest publiczna opieka lekarska w zakresie chirurgii ogólnej

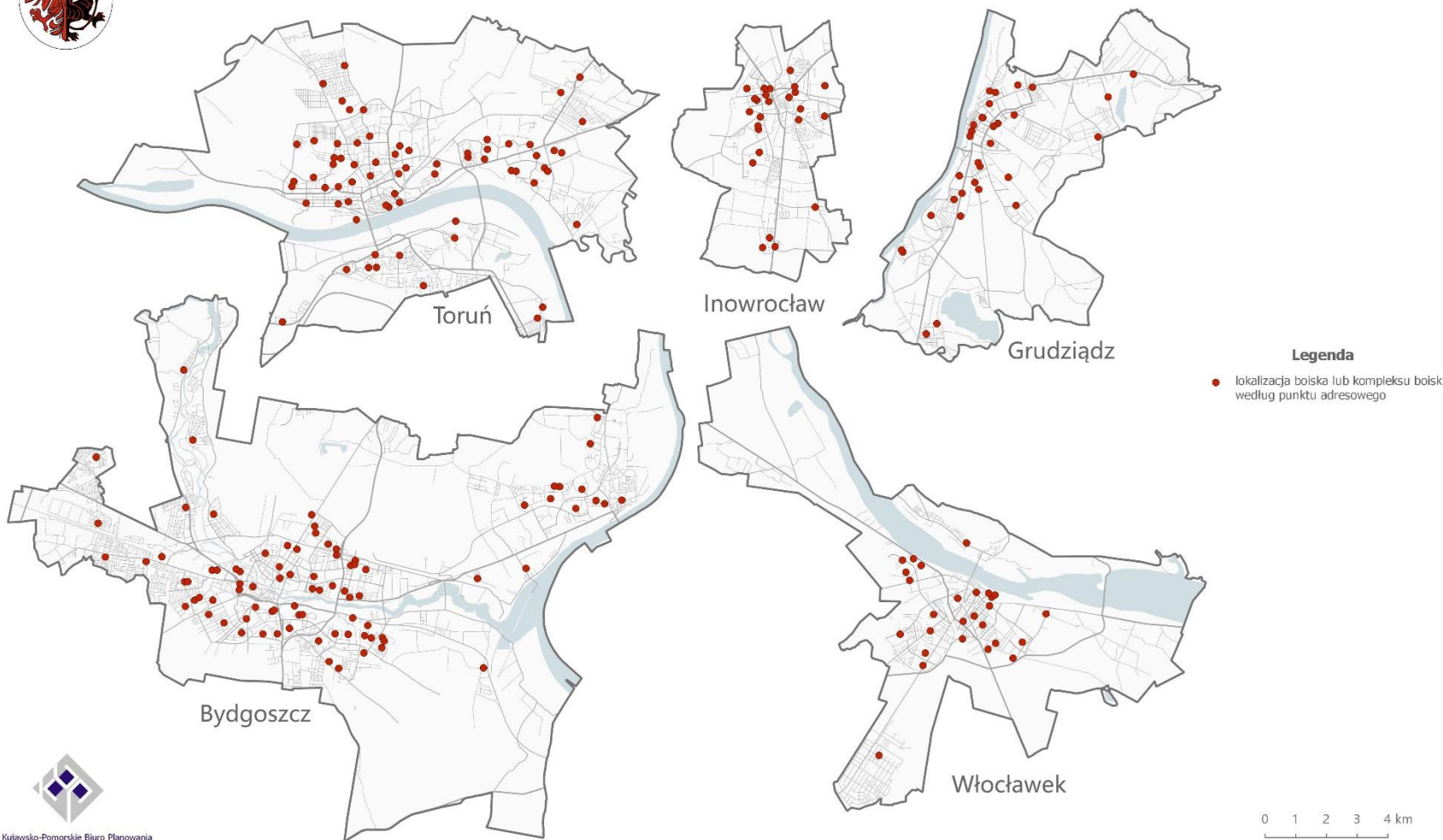

Kujawsko-Pomorskie Biuro Planowania
Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku

Ocena stanu przygotowania infrastruktury społecznej województwa kujawsko-pomorskiego dla potrzeb wszystkich pokoleń, ze szczególnym uwzględnieniem usług kierowanych do osób starszych

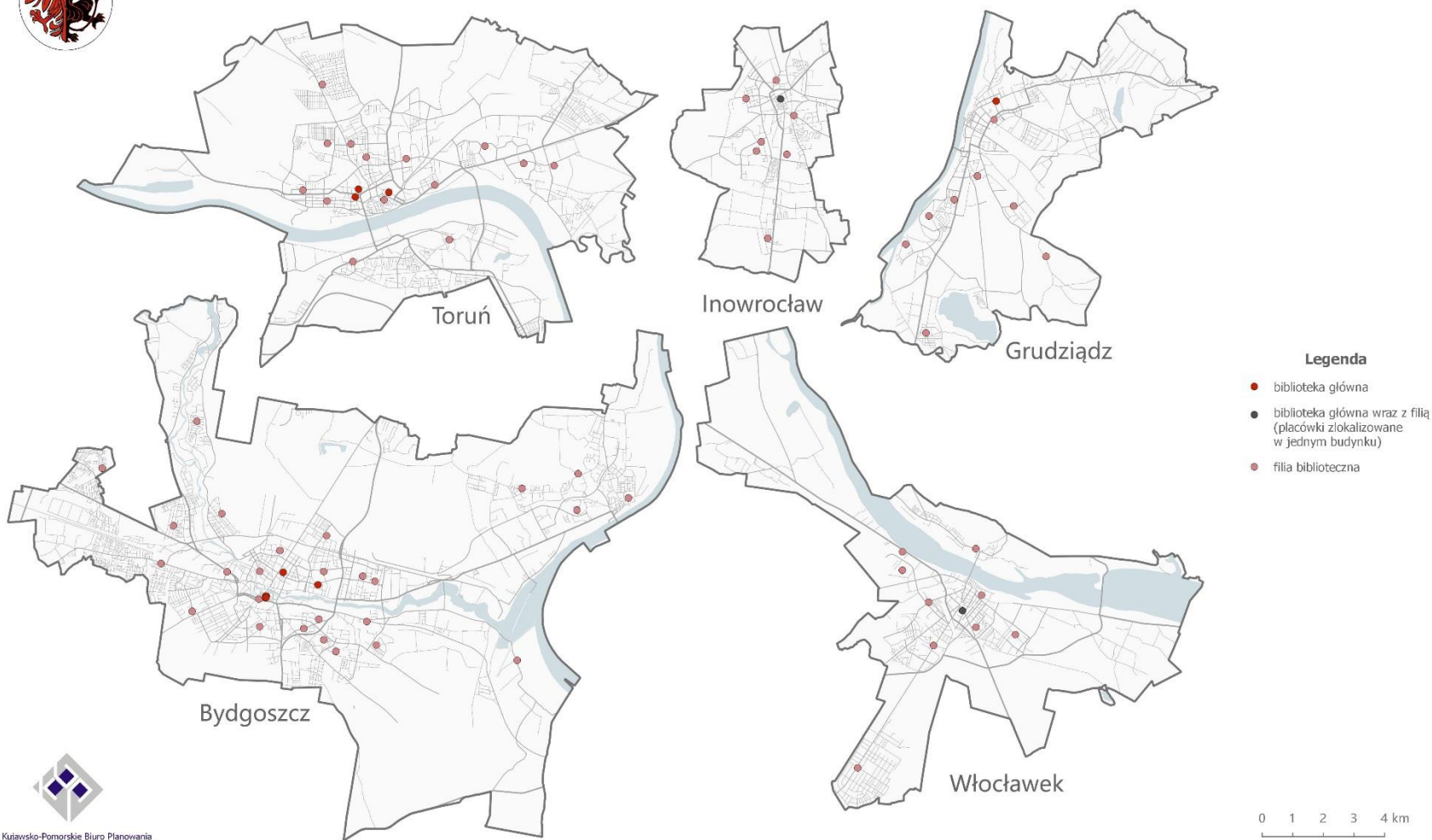
Boiska sportowe

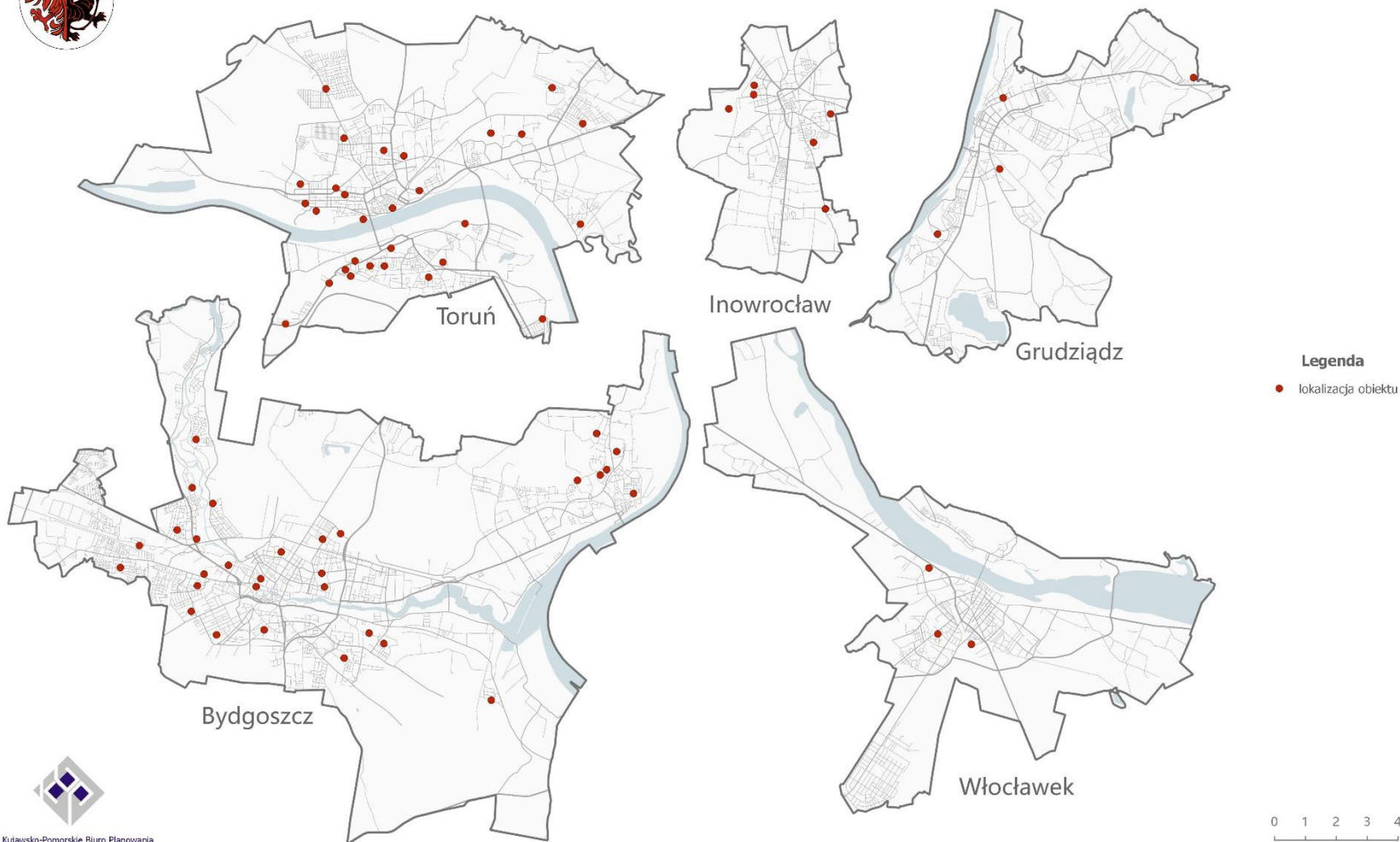
Placówki biblioteczne

Ocena stanu przygotowania infrastruktury społecznej województwa kujawsko-pomorskiego dla potrzeb wszystkich pokoleń, ze szczególnym uwzględnieniem usług kierowanych do osób starszych

Siłownie plenerowe

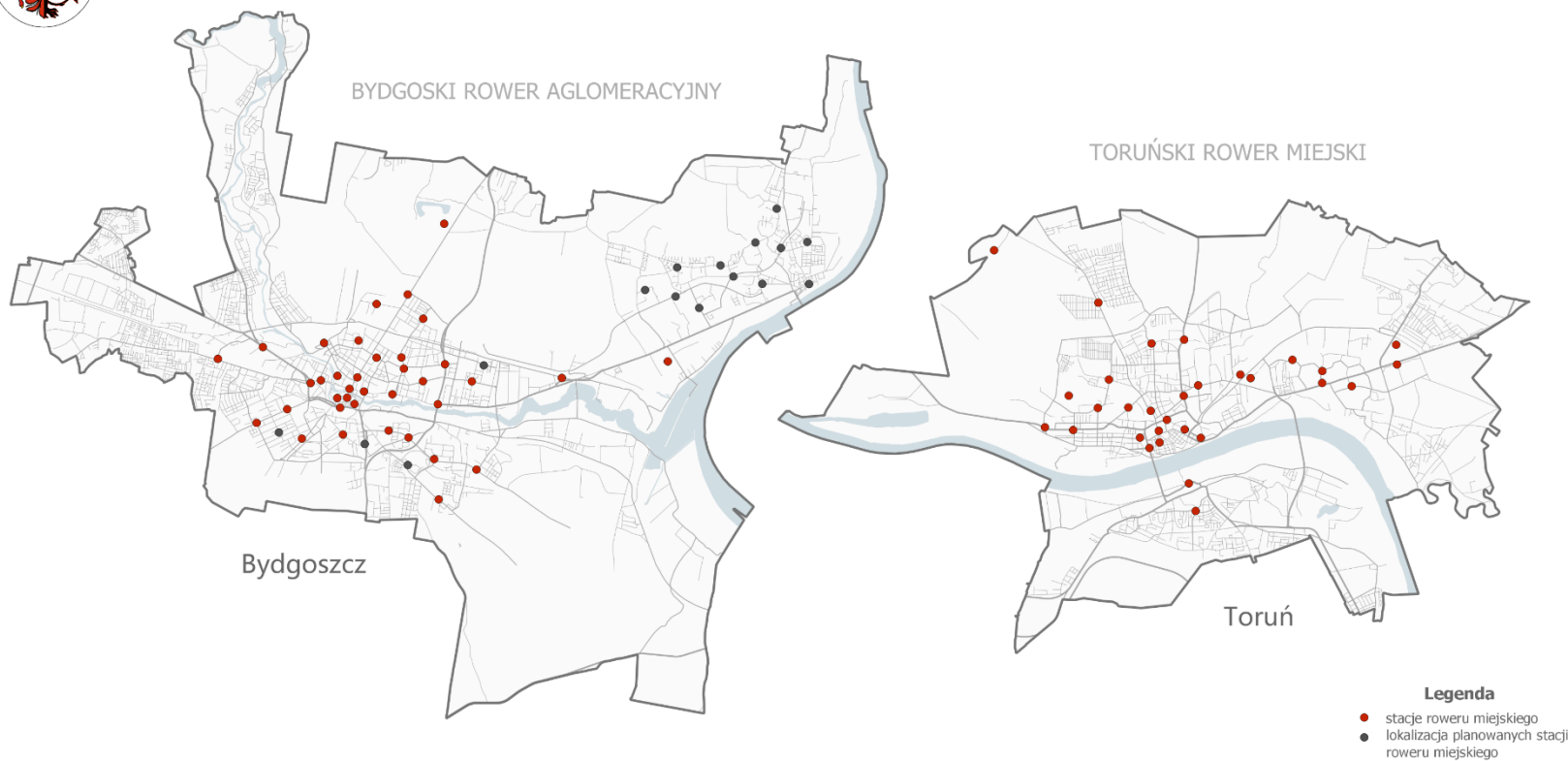

Placówki opieki dziennej dla osób starszych

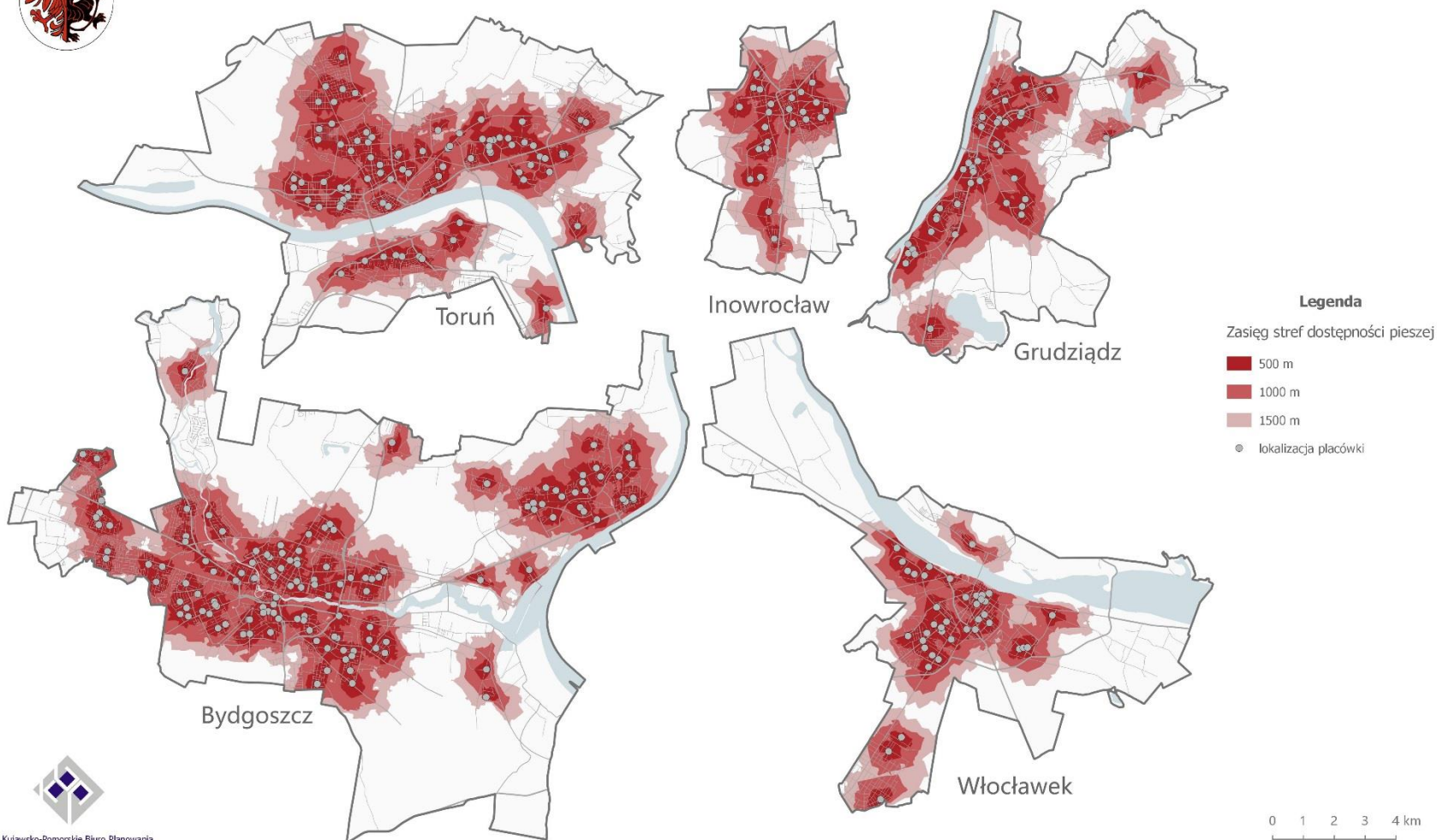
Systemy roweru miejskiego

Ocena stanu przygotowania infrastruktury społecznej województwa kujawsko-pomorskiego dla potrzeb wszystkich pokoleń, ze szczególnym uwzględnieniem usług kierowanych do osób starszych

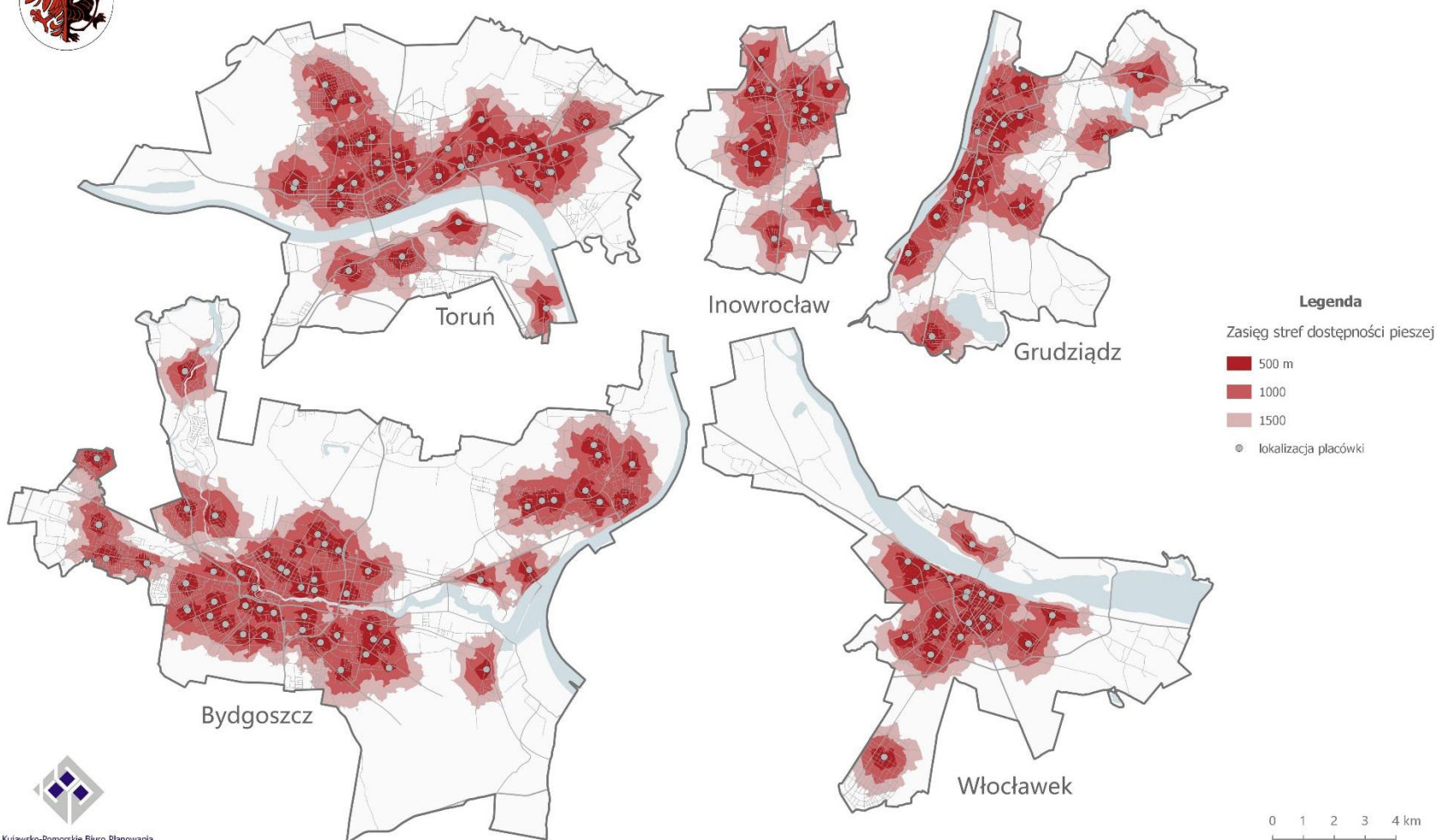
Dostępność piesza do placówek przedszkolnych

Ocena stanu przygotowania infrastruktury społecznej województwa kujawsko-pomorskiego dla potrzeb wszystkich pokoleń, ze szczególnym uwzględnieniem usług kierowanych do osób starszych

Dostępność piesza do szkół podstawowych

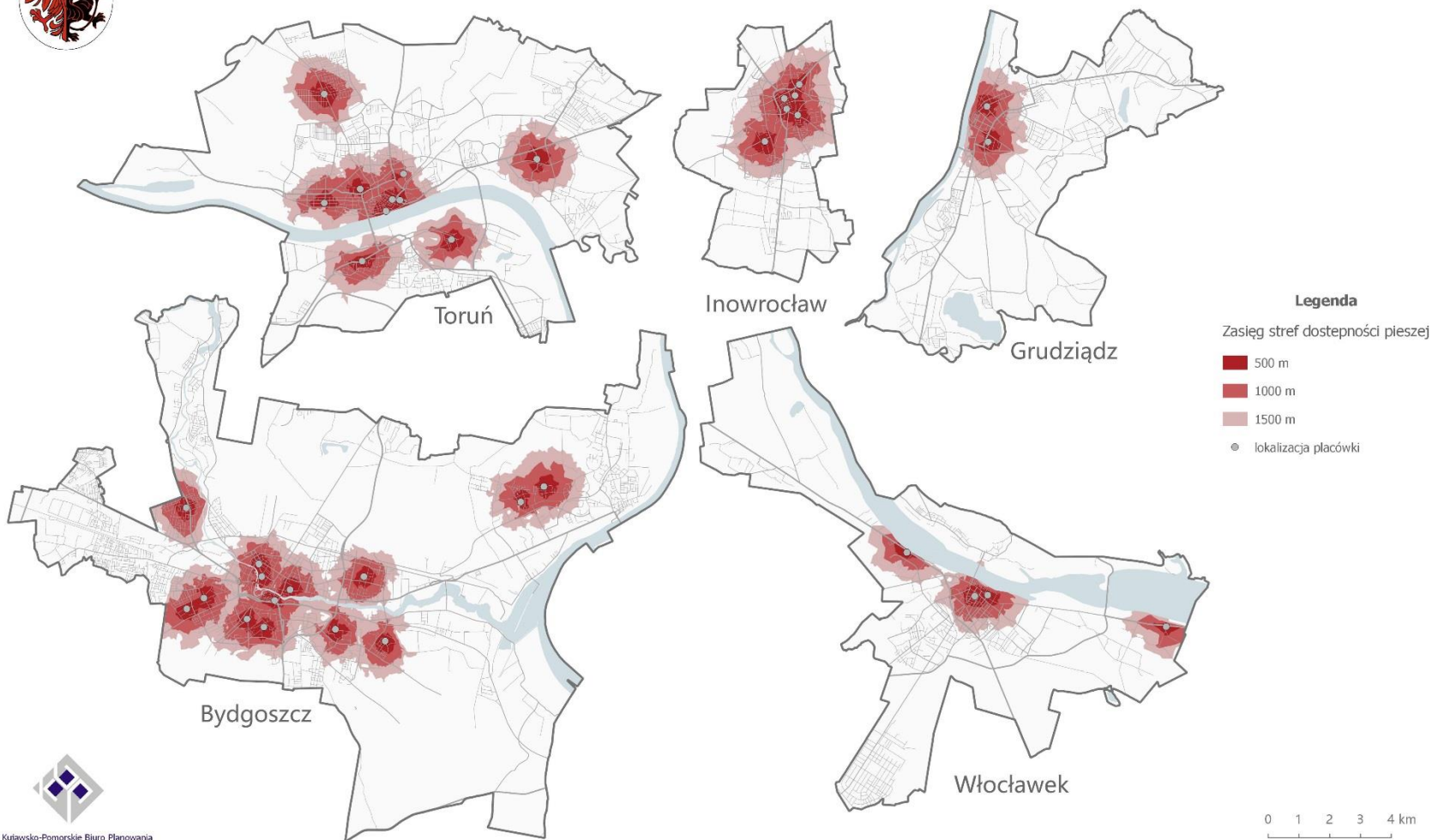
OCENA dostępności usług dla grup pokoleniowych i grup specjalnych

Ocena stanu przygotowania infrastruktury społecznej województwa kujawsko-pomorskiego dla potrzeb wszystkich pokoleń, ze szczególnym uwzględnieniem usług kierowanych do osób starszych

Ocena stanu przygotowania infrastruktury społecznej województwa kujawsko-pomorskiego dla potrzeb wszystkich pokoleń, ze szczególnym uwzględnieniem usług kierowanych do osób starszych

Dostępność piesza do placówek kultury

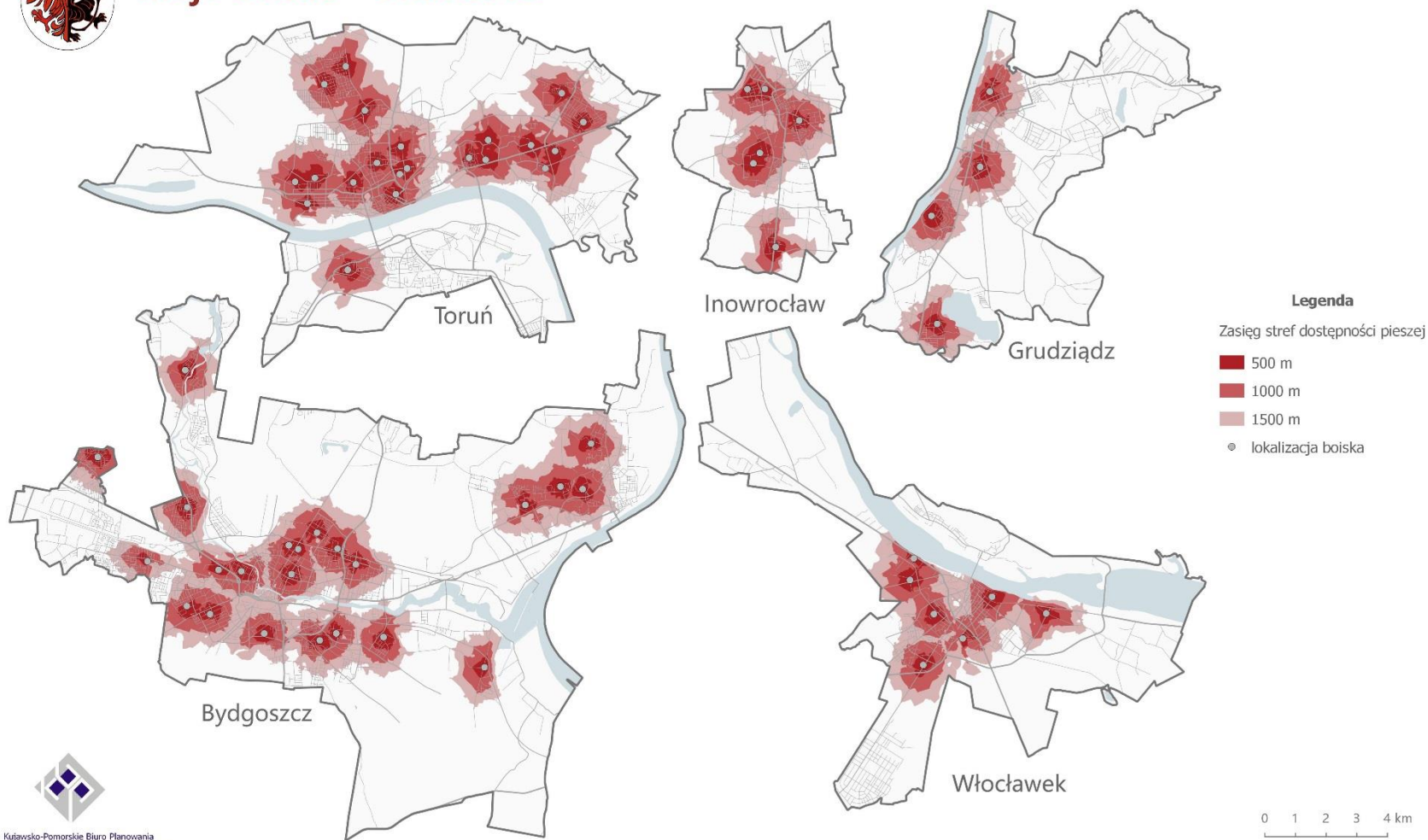

Kujawsko-Pomorskie Biuro Planowania
Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku

Ocena stanu przygotowania infrastruktury społecznej województwa kujawsko-pomorskiego dla potrzeb wszystkich pokoleń, ze szczególnym uwzględnieniem usług kierowanych do osób starszych

Dostępność piesza do ogólnodostępnych boisk programu "Moje Boisko - Orlik 2012"

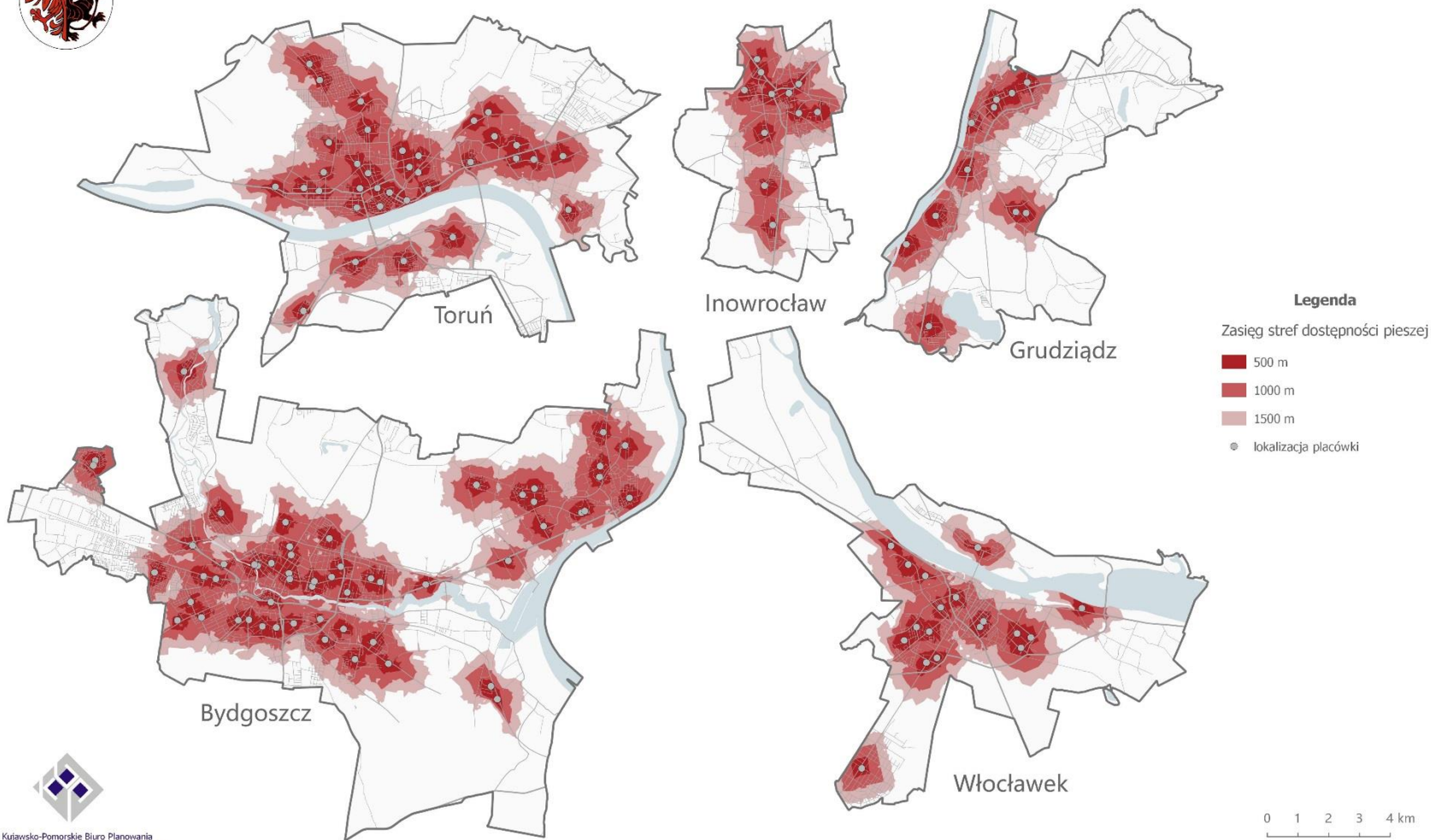

Ocena stanu przygotowania infrastruktury społecznej województwa kujawsko-pomorskiego dla potrzeb wszystkich pokoleń, ze szczególnym uwzględnieniem usług kierowanych do osób starszych

Dostępność piesza do placówek podstawowej opieki zdrowotnej

OCENA

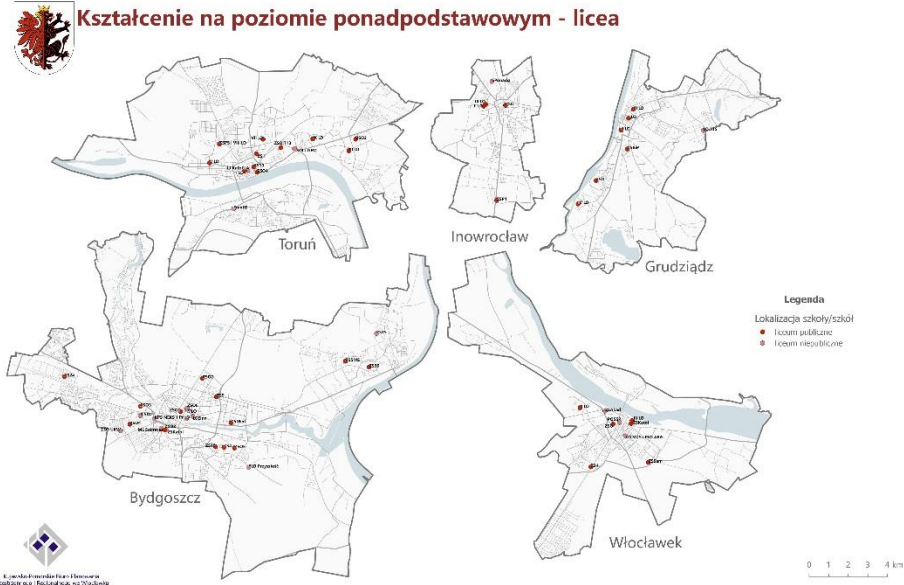
dostępności usług dla grup pokoleniowych i grup specjalnych

Ocena stanu przygotowania infrastruktury społecznej województwa kujawsko-pomorskiego dla potrzeb wszystkich pokoleń, ze szczególnym uwzględnieniem usług kierowanych do osób starszych

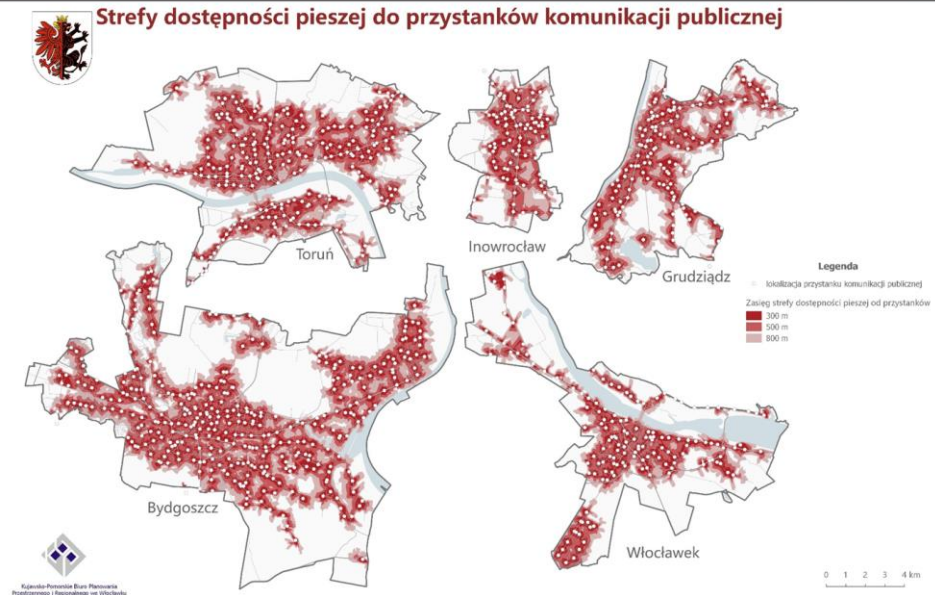
Ocena stanu przygotowania infrastruktury społecznej województwa kujawsko-pomorskiego dla potrzeb wszystkich pokoleń, ze szczególnym uwzględnieniem usług kierowanych do osób starszych

Ocena stanu przygotowania infrastruktury społecznej województwa kujawsko-pomorskiego dla potrzeb wszystkich pokoleń, ze szczególnym uwzględnieniem usług kierowanych do osób starszych

Kształcenie na poziomie ponadpodstawowym - licea

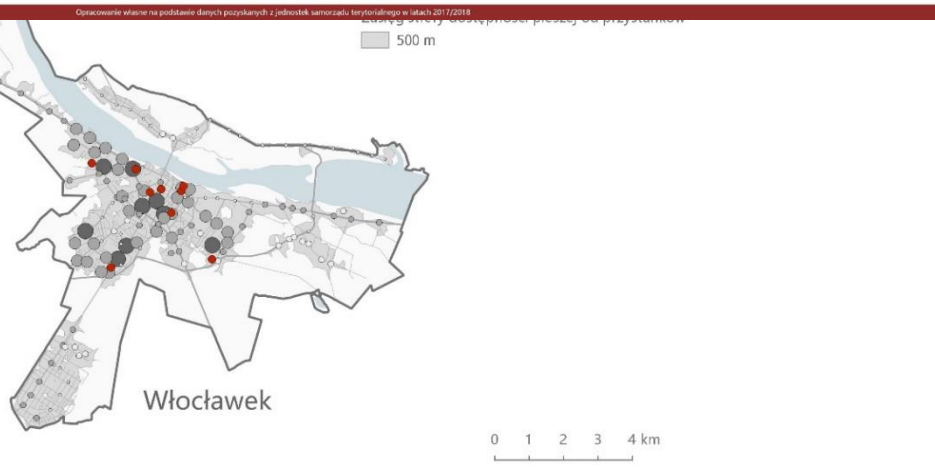
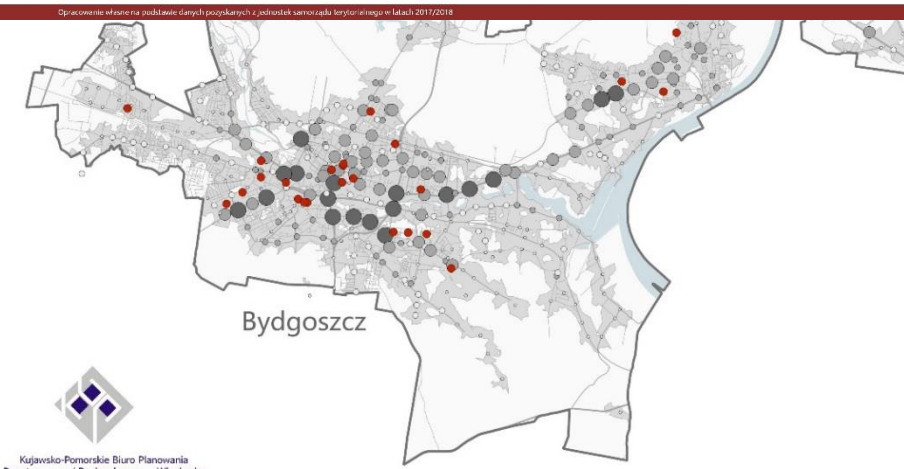

Strefy dostępności pieszej do przystanków komunikacji publicznej

Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z jednostek samorządu terytorialnego w latach 2017/2018

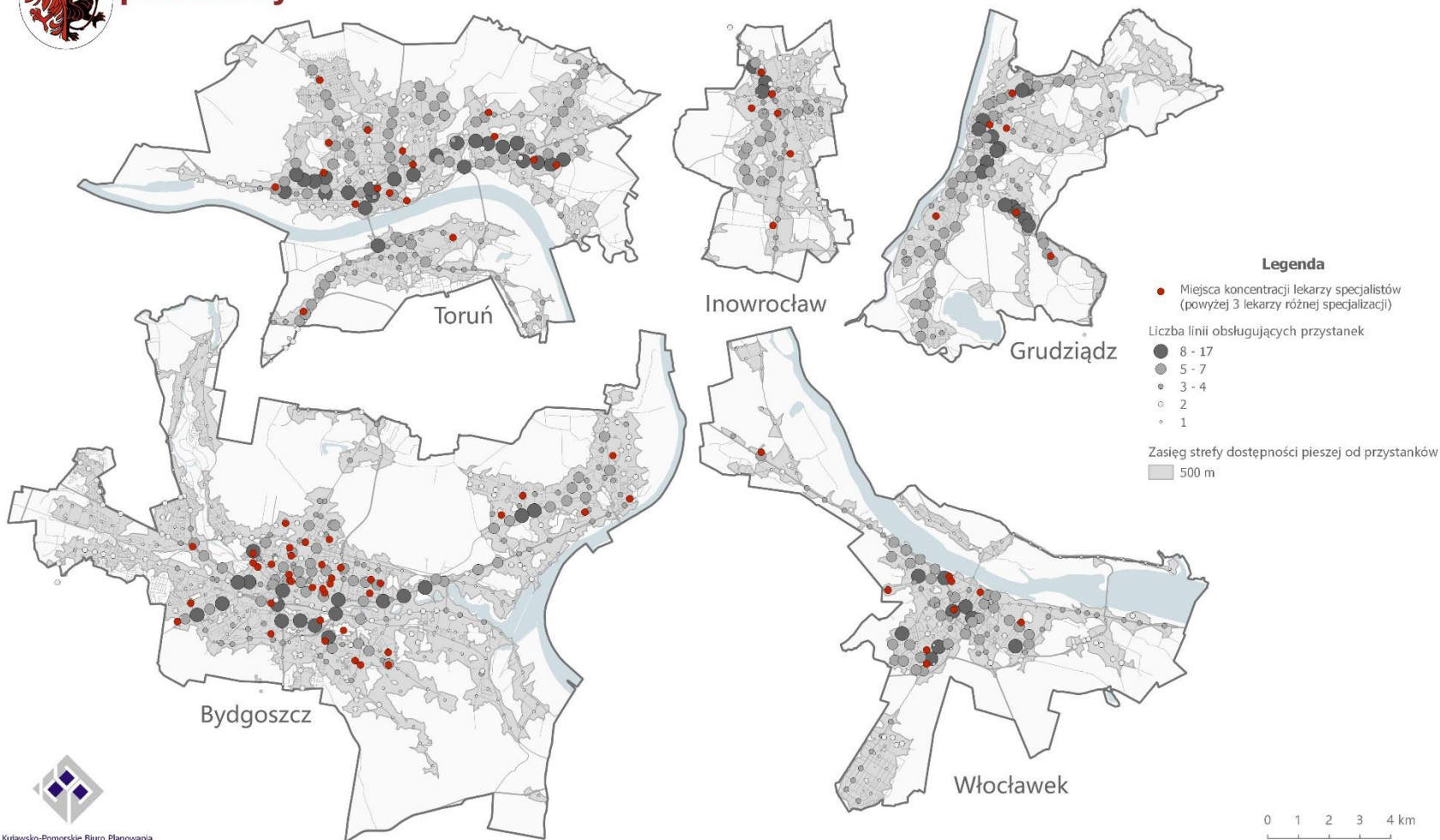
Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z jednostek samorządu terytorialnego w latach 2017/2018

Ocena stanu przygotowania infrastruktury społecznej województwa kujawsko-pomorskiego dla potrzeb wszystkich pokoleń, ze szczególnym uwzględnieniem usług kierowanych do osób starszych

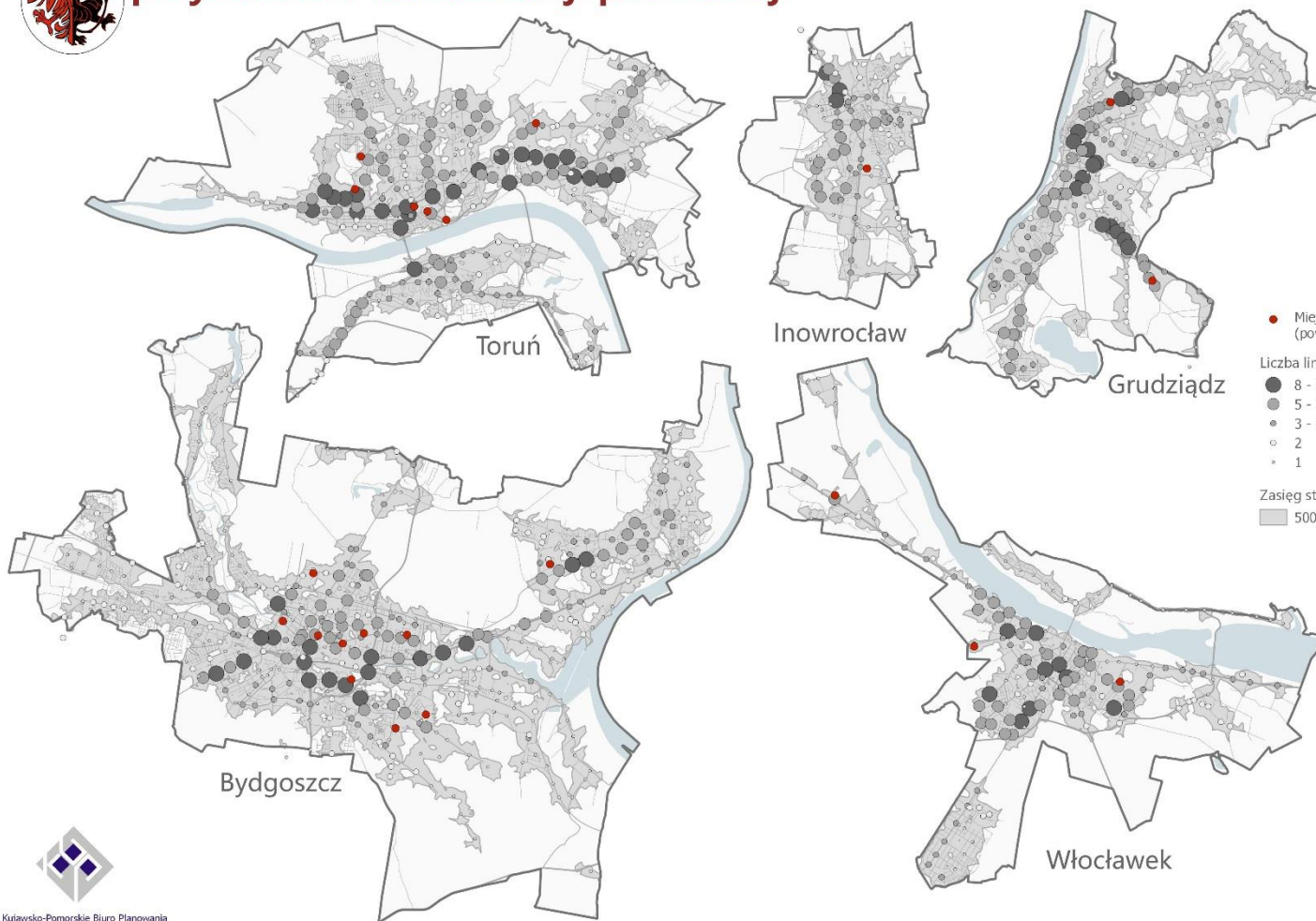
Miejsca koncentracji lekarzy specjalistów na tle przystanków komunikacji publicznej

Ocena stanu przygotowania infrastruktury społecznej województwa kujawsko-pomorskiego dla potrzeb wszystkich pokoleń, ze szczególnym uwzględnieniem usług kierowanych do osób starszych

Miejsca koncentracji lekarzy specjalistów kluczowych dla osób starszych na tle przystanków komunikacji publicznej

Pokazano przychodnie skupiające co najmniej 4 specjalności z następujących:

Legenda

● Miejsca koncentracji lekarzy specjalistów (powyżej 4 lekarzy różnej specjalizacji)

Liczba linii obsługi

- 8 - 17
- 5 - 7
- 3 - 4
- 2
- 1

Zasięg strefy dostępności pieszej od przystanków

500 m

- geriatria
- kardiologia
- rehabilitacja i fizjoterapia
- reumatologia
- onkologia
- okulistyka

0 1 2 3 4 km

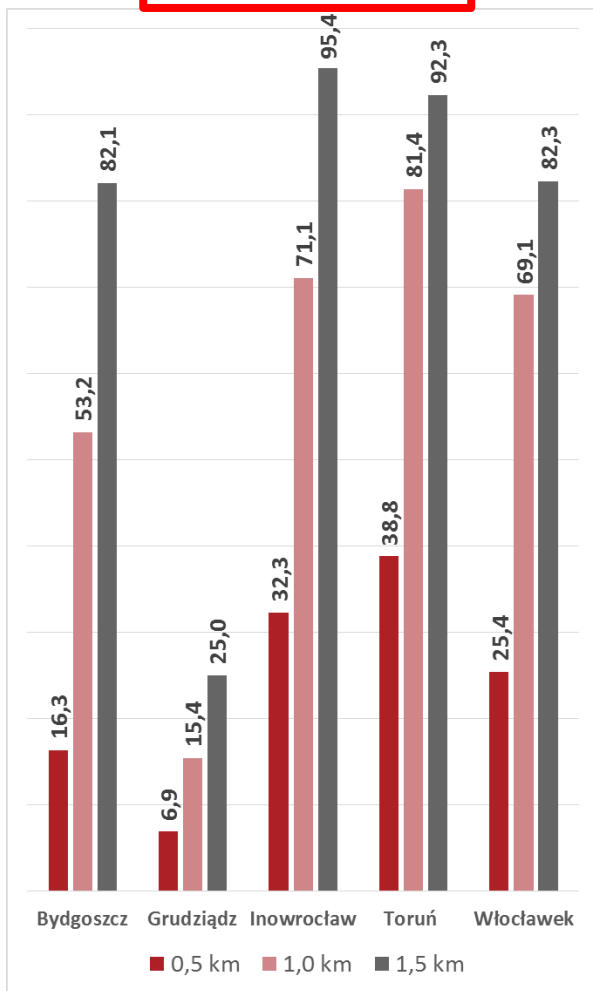
OCENA

dostępności usług dla grup
pokoleniowych
i grup specjalnych

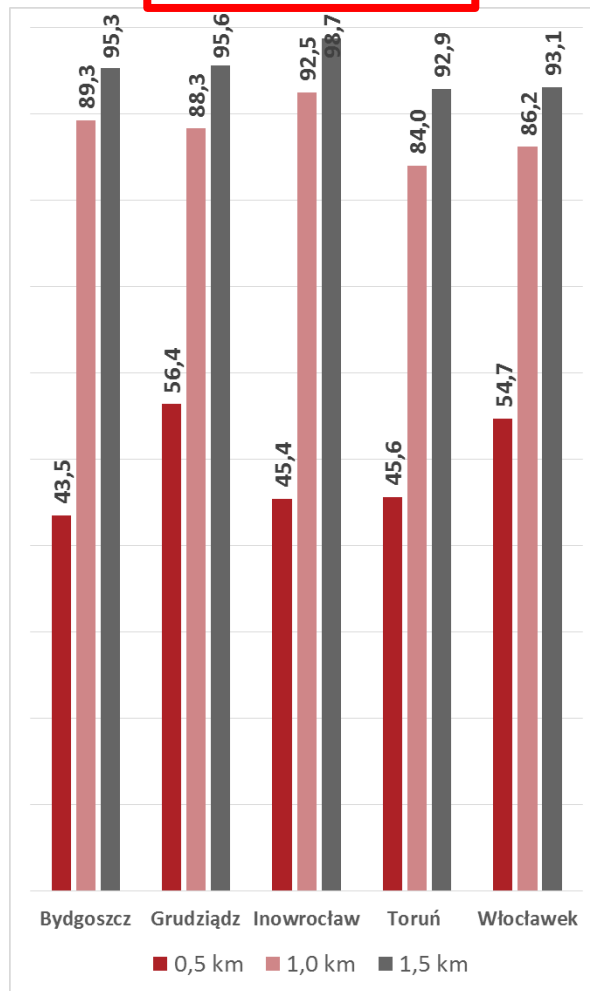
Ocena stanu przygotowania infrastruktury społecznej województwa kujawsko-pomorskiego dla potrzeb wszystkich pokoleń, ze szczególnym uwzględnieniem usług kierowanych do osób starszych

Udział ludności zamieszkującej w poszczególnych strefach odległości dojścia pieszego do najbliższej placówki (% ogółu ludności)

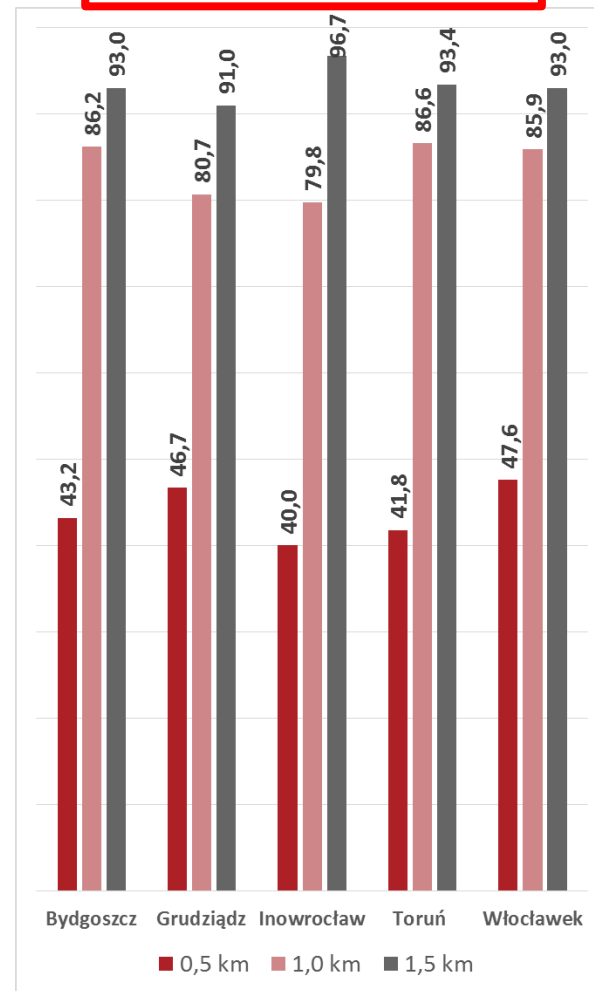
Opieka żłobkowa Grupa: 0-39 lat

Szkolnictwo podstawowe Grupa: 0-39 lat

Podstawowa opieka zdrowotna Grupa: ludność ogółem

OCENA

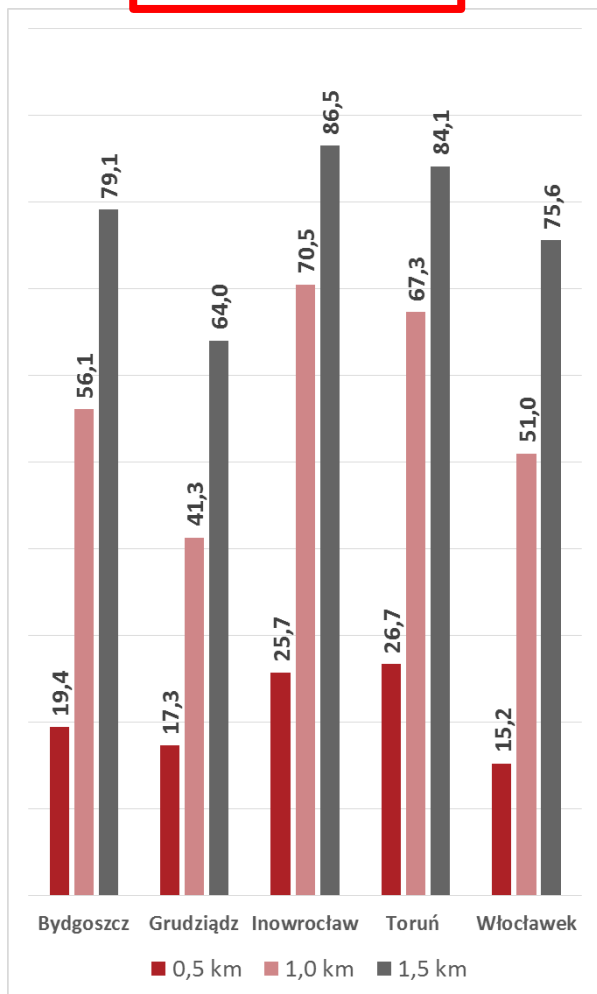
dostępności usług dla grup pokoleniowych i grup specjalnych

Ocena stanu przygotowania infrastruktury społecznej województwa kujawsko-pomorskiego dla potrzeb wszystkich pokoleń, ze szczególnym uwzględnieniem usług kierowanych do osób starszych

Udział ludności zamieszkującej w poszczególnych strefach odległości dojścia pieszego do najbliższej placówki/obiektu (% ogółu ludności)

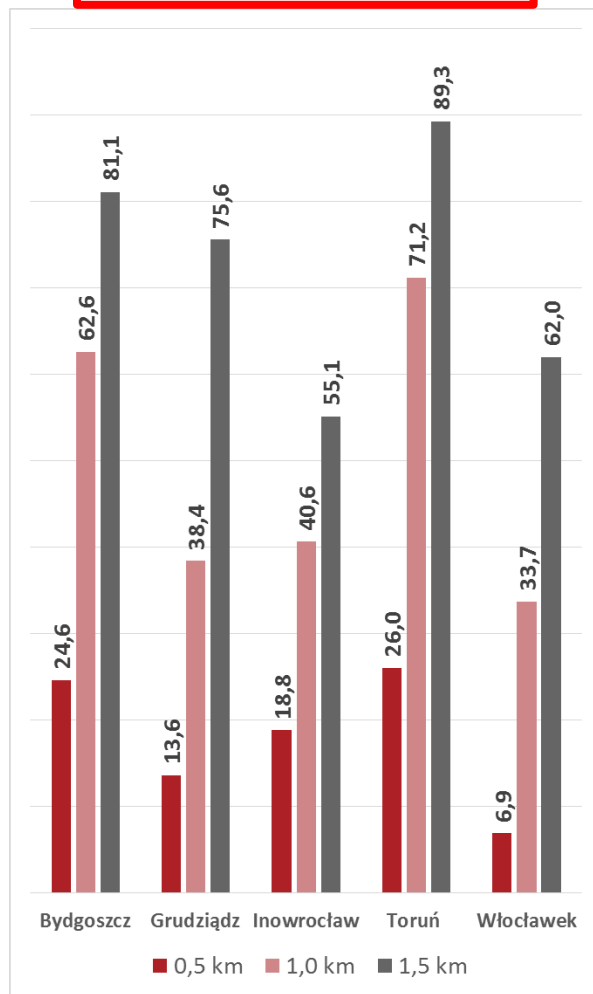
„Moje boisko - Orlik 2012”

Grupa: 0-19 lat

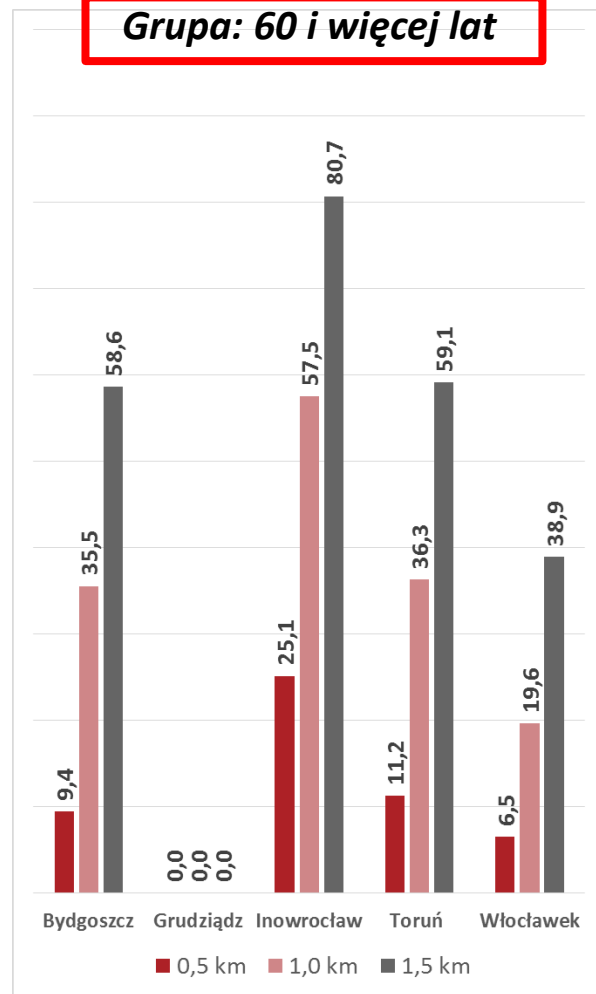
Siłownie zewnętrzne

Grupa: 60 i więcej lat

Placówka kultury deklarująca prowadzenie zajęć dla Seniorów

Grupa: 60 i więcej lat

OCENA dostępności usług dla grup pokoleniowych i grup specjalnych

Ocena stanu przygotowania infrastruktury społecznej województwa kujawsko-pomorskiego dla potrzeb wszystkich pokoleń, ze szczególnym uwzględnieniem usług kierowanych do osób starszych

Przykład analizy szczegółowej na podstawie informacji zawartych w opracowaniu

Ocena stanu przygotowania infrastruktury społecznej województwa kujawsko-pomorskiego dla potrzeb wszystkich pokoleń, ze szczególnym uwzględnieniem usług kierowanych do osób starszych

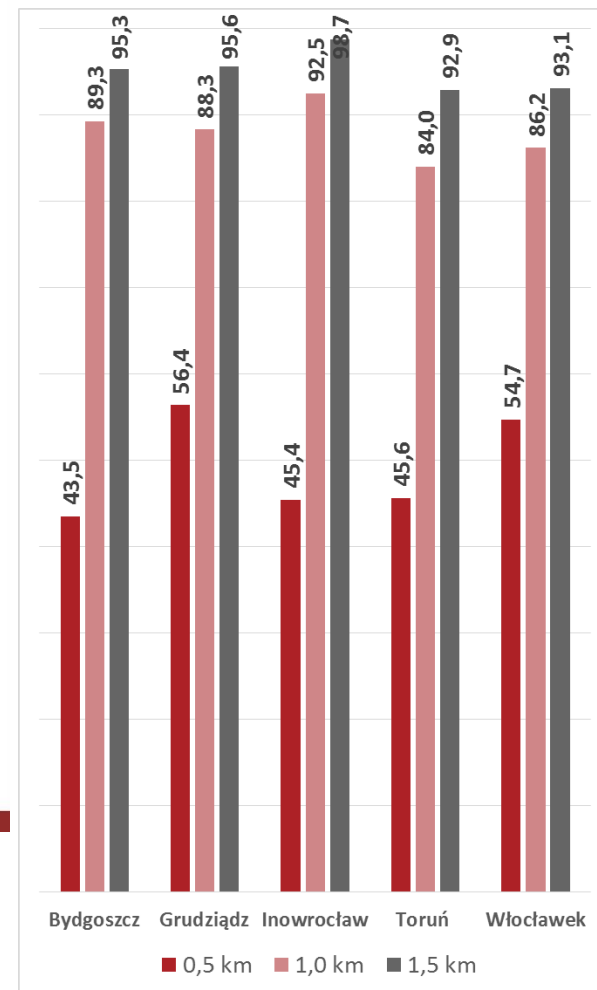
Dostępność podstawowych szkół obwodowych dla uczniów klas I-IV

Kujawsko-Pomorskie Biuro Planowania Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku

Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z jednostek samorządu terytorialnego w latach 2017/2018

Szkolnictwo podstawowe Grupa: 0-39 lat

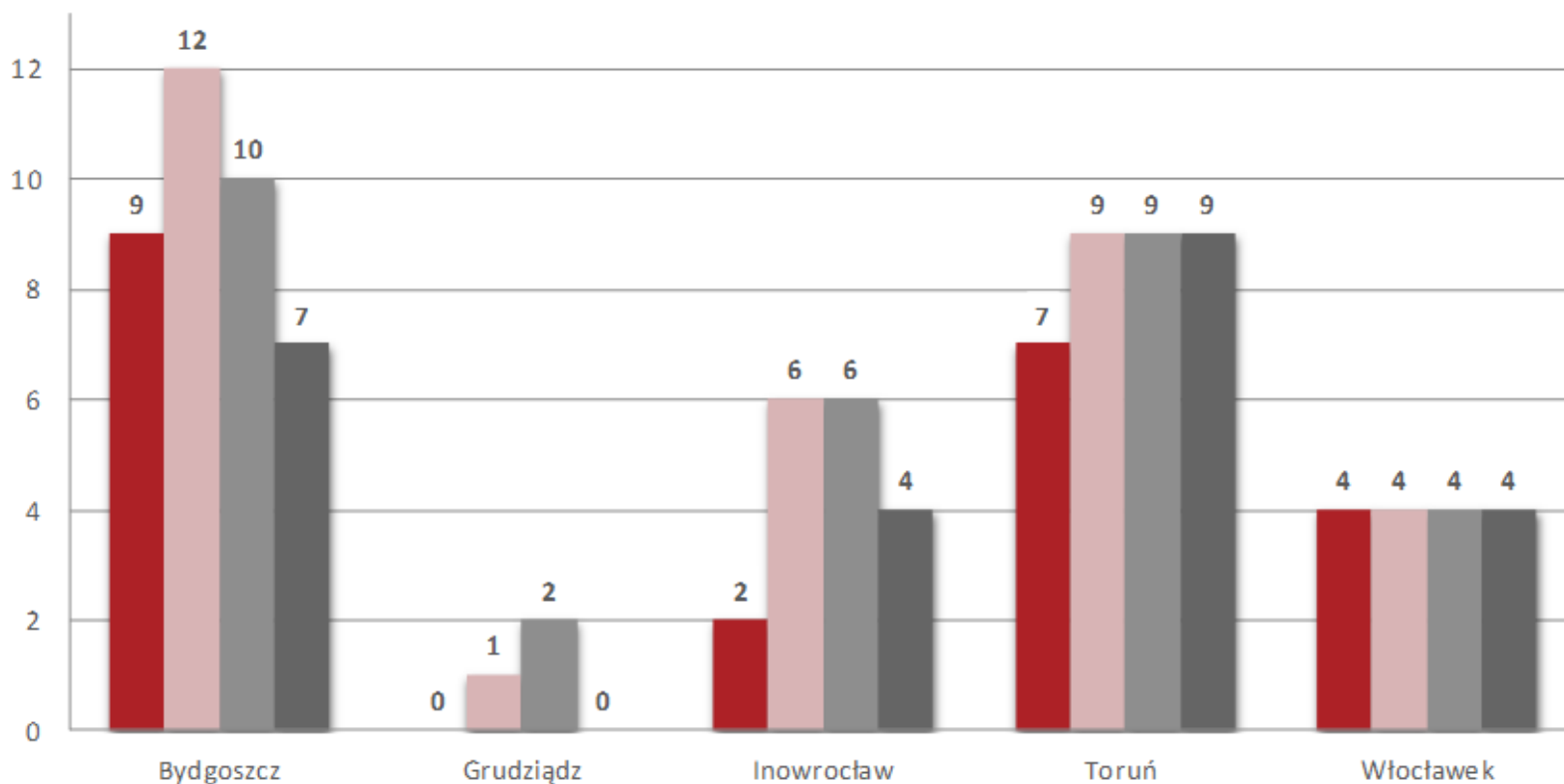
OCENA

dostępności usług dla grup
pokoleniowych
i grup specjalnych

Ocena stanu przygotowania infrastruktury społecznej województwa kujawsko-pomorskiego dla potrzeb wszystkich pokoleń, ze szczególnym uwzględnieniem usług kierowanych do osób starszych

Placówki kultury prowadzące zajęcia według grup wiekowych

Liczba placówek*
prowadzących zajęcia

Zajęcia dla:

■ dzieci do lat 6

■ dorosłych w wieku 18-50 lat

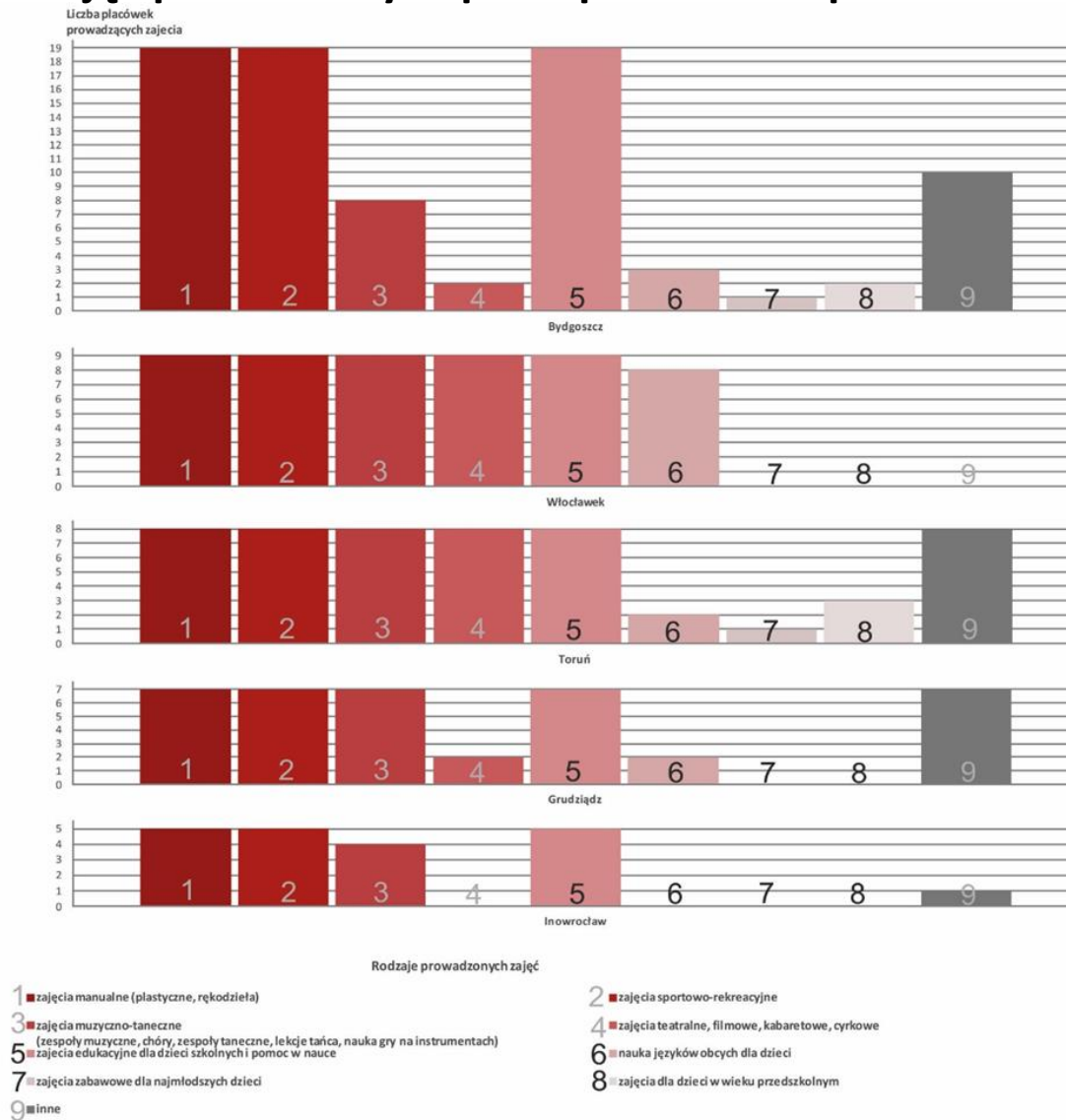
■ dzieci w wieku 7-17 lat

■ dorosłych starszych i seniorów

*łącznie placówki publiczne i niepubliczne

Profil stałych zajęć prowadzonych przez placówki wsparcia dziennego dla dzieci

OCENA

dostępności usług dla grup
pokoleniowych
i grup specjalnych

Ocena stanu przygotowania infrastruktury społecznej województwa kujawsko-pomorskiego dla potrzeb wszystkich pokoleń, ze szczególnym uwzględnieniem usług kierowanych do osób starszych

Aktualnie realizowane oraz planowane działania w zakresie usług publicznych

Systemy wspierania Seniorów

Poza Inowrocławiem – wszystkie miasta realizują własne systemy miejskie (karty seniora)

Wsparcie dla osób w wieku 60+ (65+)

Liczba wydanych miejskich kart seniora:
Bydgoszcz – 12,5 tys., Grudziądz – 8,0 tys.,
Toruń – 6,3 tys., Włocławek – 3,8 tys.

Każde z miast aktualizuje wykaz instytucji oferujących zniżki dla posiadaczy miejskich kart seniora

Systemy wspierania Dużych Rodzin

Poza Inowrocławiem – wszystkie miasta realizują systemy miejskie wsparcia na bazie kart własnych lub rządowej

Wsparcie dla rodzin z co najmniej trójką dzieci (w Bydgoszczy dodatkowe wsparcie dla rodzin 4+)

Liczba wszystkich wydanych miejskich kart: Bydgoszcz – 29,4 tys., Grudziądz – 6,5 tys., Toruń – 1,9 tys., Włocławek – 3,6 tys.

Każde z miast aktualizuje wykaz instytucji oferujących zniżki dla osób uprawnionych

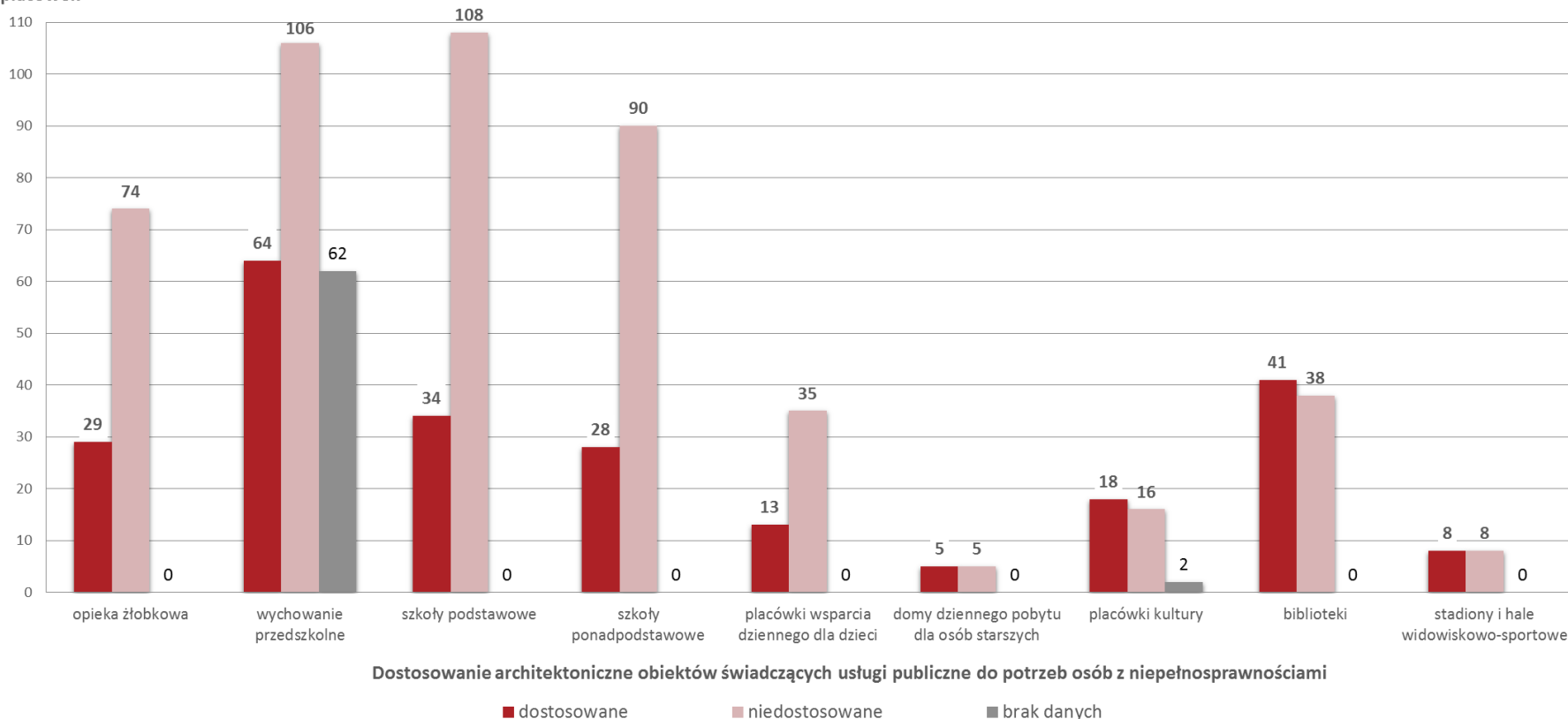
OCENA

dostępności usług dla grup
pokoleniowych
i grup specjalnych

Ocena stanu przygotowania infrastruktury społecznej województwa kujawsko-pomorskiego dla potrzeb wszystkich pokoleń, ze szczególnym uwzględnieniem usług kierowanych do osób starszych

Znaczne potrzeby w zakresie dostosowania bazy usług do potrzeb osób z niepełnosprawnościami

liczba placówek

OCENA

dostępności usług dla grup
pokoleniowych
i grup specjalnych

Ocena stanu przygotowania infrastruktury społecznej województwa kujawsko-pomorskiego dla potrzeb wszystkich pokoleń, ze szczególnym uwzględnieniem usług kierowanych do osób starszych

Waloryzacja przestrzeni miast pod względem wyposażenia w usługi kluczowe dla „młodych rodzin” i „Seniorów” – syntetyczna ocena

„Młode rodziny”

„Seniorzy”

dostępność	miasto	Jednostki struktury miast
najwyższa	Bydgoszcz	Bocianowo - Śródmieście - Stare Miasto
	Inowrocław	Uzdrowskie
	Toruń	Bydgoskie
	Toruń	Jakubskie - Mokre
bardzo wysoka	Bydgoszcz	Nowy Fordon
	Włocławek	Śródmieście
	Toruń	Skarpa
	Włocławek	Południe
	Toruń	Staromiejskie
wysoka	Toruń	Rubinkowo
	Inowrocław	Stare Miasto
	Toruń	Chełmińskie
	Bydgoszcz	Szwederowo
	Bydgoszcz	Wyżyny
	Bydgoszcz	Bartodzieje
	Bydgoszcz	Kapuściska
	Włocławek	Zazamcze
	Bydgoszcz	Błonie
	Toruń	Wrzosey
	Włocławek	Wschód Mieszkaniowy

dostępność	miasto	jednostki struktury miast
najwyższa	Bydgoszcz	Bocianowo – Śródmieście - Stare Miasto
	Toruń	Bydgoskie
bardzo wysoka	Toruń	Staromiejskie
	Inowrocław	Uzdrowskie
	Bydgoszcz	Nowy Fordon
	Włocławek	Śródmieście
	Inowrocław	Stare Miasto
wysoka	Toruń	Jakubskie - Mokre
	Toruń	Skarpa
	Toruń	Podgórz
	Włocławek	Zazamcze
	Bydgoszcz	Bielawy
	Włocławek	Południe
	Bydgoszcz	Kapuściska
	Bydgoszcz	Wyżyny
	Bydgoszcz	Bartodzieje
	Bydgoszcz	Szwederowo
	Bydgoszcz	Leśne
	Grudziądz	Lotnisko - Węgrowo - Kobyłanka
	Grudziądz	Tarpno
	Toruń	Rubinkowo
	Toruń	Chełmińskie

Aktualnie realizowane oraz planowane działania w zakresie usług publicznych

**Jakie są plany w stosunku do
obecnie funkcjonującej bazy
usług w najbliższych 5 latach?**

W praktyce nie zakłada się
likwidacji lub zmiany lokalizacji
działających placówek (bardzo
mało wskazań tego typu)

Dla opieki żłobkowej i
przedszkolnej – dosyć duża
planowana skala rozbudowy
(zwiększenia liczby miejsc) oraz
poprawy wyposażenia

**Jakie inwestycje w zakresie
bazy usług są obecnie
realizowane?**

Na największą skalę prowadzi
się działania w sferze
przestrzeni publicznych i
rekreacyjnych – obiektywnie
duża liczba prowadzonych
inwestycji

Stosunkowo dużo inwestycji
sportowych – zarówno
dotyczących obiektów
sportowych, jak i bazy
przyszkolnej

Duże zmiany będą dotyczyć zwłaszcza dostępu do basenów

**Uwagę zwraca mała skala działań w stosunku do infrastruktury
istotnej dla rozwoju dzieci i młodzieży (poza szkołami), a także
bardzo mała skala działań na rzecz infrastruktury dla seniorów**

**Jakie inwestycje w zakresie
bazy usług są planowane?**

Na największą skalę planuje się
działania w zakresie
infrastruktury sportowej – w
tym budowę obiektów
służących organizacji zawodów
międzynarodowych

**OCENA STANU PRZYGOTOWANIA INFRASTRUKTURY
SPOŁECZNEJ WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO
DLA POTRZEB WSZYSTKICH POKOLEŃ, ZE SZCZEGÓLNYM
UWZGLĘDNIENIEM USŁUG KIEROWANYCH DO OSÓB STARSZYCH**

Etap I

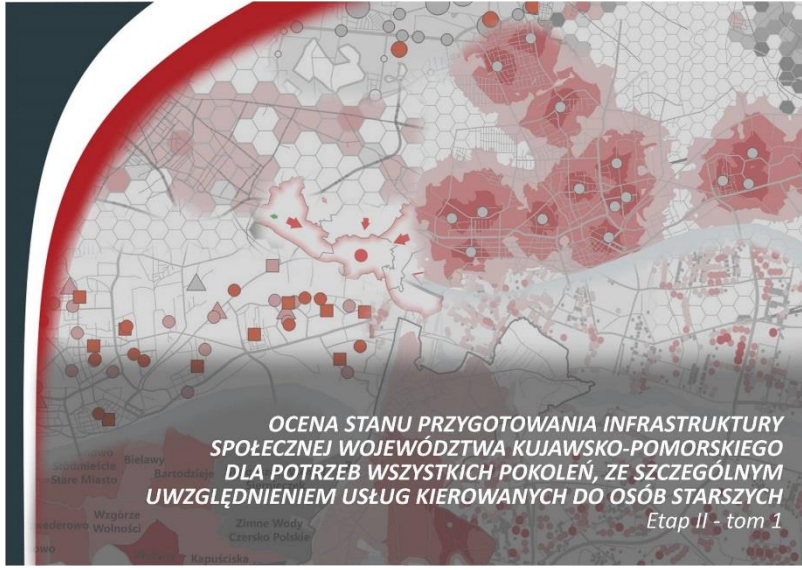
w zakresie kierunków i priorytetów
polityki regionalnej

w zakresie działań organizacyjnych
usprawniających politykę regionalną

dotyczące działań na rzecz poprawy
stanu wiedzy i rozwoju metodologii
analiz na potrzeby polityki regionalnej

**OCENA STANU PRZYGOTOWANIA INFRASTRUKTURY
SPOŁECZNEJ WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO
DLA POTRZEB WSZYSTKICH POKOLEŃ, ZE SZCZEGÓLNYM
UWZGLĘDNIENIEM USŁUG KIEROWANYCH DO OSÓB STARSZYCH**

Etap II - tom 1

w zakresie kierunków i priorytetów
polityki regionalnej

dla polityki lokalnej miast

Rekomendacje z II etapu

1

nie zachodzi potrzeba wspierania analizowanych miast w zakresie podstawowych usług związanych z wychowaniem przedszkolnym, edukacją, kulturą, ochroną zdrowia, sportem, zagospodarowaniem terenów publicznych w sposób szczególny (inny, niż w przypadku pozostałej części województwa) i motywowany wyłącznie wielkością analizowanych miast

2

Powyższa uwaga nie dotyczy usług związanych z opieką nad osobami starszymi oraz integracją osób starszych - analizowane miasta stanowią w skali województwa ponadprzeciętną koncentrację ludności starszej, a procesy starzenia demograficznego przebiegają tu szybciej, niż w pozostałych częściach województwa

3

Powyższa uwaga nie dotyczy także działań mających na celu dostosowywanie placówek realizujących usługi publiczne w zakresie administracji, kultury i sportu, opieki nad osobami starszymi i niesamodzielnymi oraz edukacji do potrzeb osób z niepełnosprawnościami

4

Ze względu na fakt, że analizowane miasta skupiają znaczącą część ogółu ludności województwa, stan rozwoju i realizacji usług sektora publicznego powinien być przedmiotem stałego zainteresowania samorządu województwa, znajdującego wyraz w regularnym monitorowaniu. Duża liczba mieszkańców analizowanych miast (40,3% ogółu ludności województwa) powoduje, że jakość życia znacznej części ludności województwa, wynikająca ze stanu rozwoju usług lokalnych, jest zależna od polityki prowadzonej na poziomie zaledwie 5 samorządów lokalnych. Ze względu na tę skalę, de facto stan funkcjonowania usług lokalnych, nawet jeśli należą do kompetencji samorządów poszczególnych miast, jest więc zagadnieniem o charakterze regionalnym, a nie lokalnym.

5

Podtrzymuje się rekomendację zawartą w podsumowaniu pierwszego etapu badań dotyczącą podjęcia działań systemowych prowadzących do utworzenia „wojewódzkiego rejestru usług i zagospodarowania służącego rozwojowi społecznemu”, który w sposób ciągły monitorowałby stan rozwoju tych zagadnień

6

Niezbędne jest wykonanie pełnej, kompleksowej analizy stanu dostosowania bazy usług publicznych na terenie województwa do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Wykonane analizy sygnalizują bardzo dużą skalę potrzeb, ale są zbyt ogólne i zbyt pobieżne by mogły stanowić podstawę do podejmowania odpowiedzialnych decyzji.

7

Należy podjąć działania na rzecz zmiany sposobu funkcjonowania publicznych rejestrów danych w celu usprawnienia możliwości wykorzystania zawartych w nich danych i informacji do celów monitoringu stanu rozwoju i funkcjonowania usług publicznych oraz eliminacji barier, jakie obecnie w napotyka się w tej materii.

Podsumowanie

Najważniejsze wnioski:

- Analizowane miasta są w zakresie niektórych aspektów „bardzo podobne”, ale w zakresie innych „dosyć silnie zróżnicowane” – jest to na pewno wynikiem zróżnicowania ich wielkości, czynników środowiskowych, potencjału ale także różnic w prowadzonej polityce rozwoju
- Dużo większe od różnic pomiędzy analizowanymi miastami są różnice pomiędzy poszczególnymi jednostkami w obrębie każdego z miast
- Generalnie w zakresie wielu usług wskaźniki dostępności prezentują się bardzo korzystnie – większość mieszkańców zamieszkuje w pobliżu placówek lub łatwo może do nich dojechać transportem miejskim
- W ujęciu pokoleniowym bardzo niekorzystnie prezentuje się oferta dla ludności starszej. Uwzględniając rodzaje usług – najgorzej dostępne są placówki kultury
- Stosunkowo pobieżna ocena dostępności usług dla osób z niepełnosprawnościami wskazuje na bardzo dużą skalę potrzeb (ale w tej dziedzinie niezbędna jest szczegółowa inwentaryzacja/identyfikacja)

Opracowanie dostarczyło następującej wiedzy na potrzeby planowania regionalnego:

- informacji gdzie znajdują się placówki/obiekty usługowe,
- informacji jaka liczba/udział ludności zamieszkuje „w pobliżu”/”w oddaleniu” od usług,
- informacji o stanie wyposażenia placówek usługowych,
- informacji o charakterze prowadzonej działalności,
- informacji o zamierzeniach inwestycyjnych,
- informacji o stopniu dostosowania bazy usług do potrzeb ludności z niepełnosprawnością.

W zakresie niektórych aspektów analiza zweryfikowała/usystematyzowała już dotąd posiadaną wiedzę – ale w zakresie większości zagadnień było to pierwsze tego typu badanie przeprowadzone w województwie.

Operacjonalizacja rekomendacji

Sformułowanie rekomendacji dla polityki regionalnej

Interpretacja wyników analizy

Analiza otrzymanych informacji

Weryfikacja kompletności i wiarygodności uzyskanych informacji w zakresie analizowanych zagadnień. Uzupełnienia brakujących danych

Pozyskanie danych/informacji

Operacjonalizacja rekomendacji (dla etapu I i II)

W jaki sposób w polityce regionalnej można/powinno się różnicować wsparcie rozwoju:

- określonych rodzajów usług
- określonych części województwa
- określonych kategorii gmin/miejscowości

W jaki sposób za pomocą polityki regionalnej można usprawnić funkcjonowanie usług lub poprawić dostępność do nich?

Co jeszcze powinniśmy szczegółowo zbadać, bo brak obecnie rzetelnej wiedzy dla podejmowania decyzji?

Nowy wymiar analiz regionalnych:

- Analiza usług publicznych jest pierwszym badaniem przeprowadzonym w województwie na tak dużym poziomie szczegółowości (zarówno w ujęciu terytorialnym, jak i odniesieniu do konkretnych grup mieszkańców)
- Uzyskane dzięki tej szczegółowości wyniki są wyjątkowo rzetelne – pozwalają na formułowanie ocen oraz podejmowanie decyzji w zakresie polityki regionalnej z bardzo małym ryzykiem popełnienia błędu
- Należy się spodziewać, że zapotrzebowanie na tego typu analizy będzie rosło
- Prowadzenie obecnie takich analiz jest możliwe dzięki poprawie dostępności danych przestrzennych, rozwojowi oprogramowania, a także wysokim kompetencjom pracowników polityki regionalnej – ale wymaga znacznie większych nakładów pracy, wzmocnienia potencjału analitycznego i uporządkowania zasobów posiadanych przez samorzady wszystkich szczebli.

Dziękuję za uwagę !

Adam Stańczyk

Zastępca Dyrektora KPBPPiR we Włocławku

Kierownik Oddziału w Bydgoszczy

Kujawsko-Pomorskie Biuro Planowania
Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku